Mājas Draugs

3. GADS FEBRUĀRIS, 1952 2./24./ NR.

. . . MES ESAM KĻUVUŠI PAR MANTINIEKIEM . . .''
Mākslinieka A. BERZIŅA zīmējums Efeziešu vēstules 1. nod. 11. pantam

MĀCĪTĀJS JĀNIS STRAUTNIEKS

TAVA GARA AUGSNE NESTĀV ATMATĀ, LATVIETI

GODĀJAMAIS lasītāj, es nezinu, ko Tava acs vispirms meklē šinī mēnešrakstā, kad Tu atveŗ tikko saņemtu burtnīcu. Bet pirms viņu izlasītu nolikt pie malas, pametīsim vēl skatu tajā vietā žurnāla galvā, kuŗu parasti ievēro mazāk, jo tajā lasām tikai kārtējo numuru un gada skaitli. Bet taisni šis pēdējais kopš mēneša parādās jau otro reizi nomainīts no jauna. Tātad "Mājas Draugs" ir iegājis jau savā trešajā gadskārtā. Protams, tas nepavisam nav liels skaitlis un ne jau vēl ar kādu jubilejas raksturu, bet tomēr viņa maiņa jau trešo lāgu, uzņemtais Dieva vārda pausmes ceļš arī šinī jaunajā gadā, kaut ko taču uz mums runā. Manuprāt, tā nebūt nav nekāda pati par sevi saprotama lieta, ka iebraukdami Amerikā, mēs šo mēnešrakstu atrodam jau priekšā un varbūt vēl domājam pie tam, ka citādi tas nemaz nevarēja būt. Apzināsimies, ka šeit ir atkal kaut kas no kristīgās mīlestības gara izpausmes, ja šejienes baznīca ir padomājusi par reliģisku izdevumu latviešu valodā. Lai mēs, kam šis izdevums jau ir kļuvis mīļš, protam arī novērtēt šo mīlestības zīmi!

Bet ir arī daudzi mūsu vidū, nebūt ne visi ārpus draudzes kopības stāvošie, kam Dieva vārda sludinājums latviešu mēlē, latviešu pašu pierakstītā izdevumā, ir bijis un vēl ir lielā mērā vienaldzīgs. Atļausimies viņiem jautāt, vai tikai tad, kad kā izbiedēti putni pirms gadiem desmit slēpāmies savas dzimtenes purvos un mežos no ļaunajiem vajātājiem, vai tikai tajās dienās bija vajadzīga palīdzība no augšienes un labā vēsts mūsu iztrūcinātajām sirdīm? Un, pārejot uz drusku vēlāku laiku, atceros, ka latviešu cilvēki gaisa patvertnē sēdēdami vai gulēdami un skaitīdami laika atstarpes no viena bumbu sprādziena līdz otram, bija bezgala laimīgi nejauši atrasdami mēteļa kabatā saburzītu dziesmu lapiņu, palikušu tur kopš kāda, varbūt jau aizmirsta dievkalpojuma. Tad šī dziesmu lapiņa gāja no rokas rokā; tā tika pārlasīta desmit un varbūt simts reizes...

Būtu bēdīgi, patiešām ārkārtīgi bēdīgi, ja ne nieka nebūtum mācījušies no pēdējo gadu satricinošajiem un satraucošajiem notikumiem, ja uz mata būtum palikuši tie paši vecie, kas kādreiz bijām agrāk. Dievs ir vareni runājis un vēl šodien runā uz pasaules tautām, un mēs šajā acumirklī neviens nevaram pat uzminēt, ko Dievs ir vēl padomājis ar mums un pasauli uz priekšu. Tādēļ būtu labāk vairāk apsvērt to, ko Dievs no mums ikviena grib, kas ir viņa prāts, lai, kad varbūt vēl reiz tiksim svērti, netiktum par viegliem atrasti. Mēģināsim katru dienu no jauna mācīties visu saņemt no Dieva rokas, tajā garā un atziņā, ka ne paši ar saviem spēkiem un veiksmi ceļam savu dzīvi šeit no jauna, bet ka viss, ko ceļam un veidojam, var tikt celts un veidots vienīgi tādēļ, ka ar mums ir visu žēlīgais un varenais Dievs. Pat savos grūtajos brīžos, kuŗu nevienam no mums laikam netrūkst, mēs aizvien vēl varam būt bezgala pateicīgi par to žēlastību vien, ka esam pie dzīvības un veselības un atrodamies šaipus briesmīgā dzelzs aizkara.

Tava gara augsne nestāv atmatā, latvieti, Dievs pats viņu uzaŗ; vai tad Tu neatmani, kā dvēseles apvērš kā velēnas visspēcīgā Dieva roka? Ļauji Dievam iedarboties arī uz sevi Tu, vēl nomalē stāvošais, ļauj, lai Tevī aizmetas kaut kas no tā jaunā radījuma, kuŗš zina, ka tas, kas bijis, ir pagājis, visam jātop jaunam, lai piepildītos Dieva plāni ar pasauli un cilvēku. Domāju, ka uzticams biedrs šinī dvēseles augšanā varētu būt ikvienam no mums it sevišķi "Mājas Draugs." Tādēļ šis mēnešraksts ir nepieciešams, jo nepieciešams mums

v i s i e m trimdā ir Dieva vārds, nepieciešamāks kā jebkas cits. Zinu tautiešus, kuŗiem dzejnieka vārdiem runājot, dzīve ir aizgājusi garām, kam sagŗauta veselība, kam trūkst mīļu sirdžu un roku, bet kas varbūt taisni tādēļ redzīgāk un dedzīgāk mēģina nostātiesš uz ceļa, kuŗu mums, arī trimdā, Dievs pats nospraudis un ne jau uz kuŗa atrodamies akla gadījuma dēļ. Ir patiess prieks dzirdēt šķaistus vārdus par mūsu tautu un cerībām uz gaišāku nākotni, bet skumji kļūst izmanot, ka šo skaisto vārdu runātāji ir rēķinājušies gan varbūt ar vissarežģītākām politiskām problēmām un visām iespējamām kombinācijām, bet tikai ne ar Dieva prātu un ne ar mūsu gatavību pieņemt un atzīt Jēzu Kristu par savu vienīgo un īsto kungu un vadoni. Tādēļ ir labi un svētīgi, ka ir vismaz viens plašāk izplatīts un sadzirdēts reliģisks izdevums, kas mums visiem atgādina, arī tiem, kas to negrib dzirdēt, to mūžīgā spēka avotu, uz kuŗu jāvērš mūsu sirdis un domas.

Tīri praktiski ņemot, daži ierosinājumi: vai mēs ikviens nevaram kļūt kaut kas līdzīgs nelielam mēroga misionāram, meklējot ceļus, kā iepazīstināt savus draugus un kā ieteikt tiem šo pagaidām vienīgo plašāka vēriena reliģisko žurnālu latviešu valodā. Vai tie, kuŗus Dievs ar materiālo rocību vairāk svētījis, nevarētu dāvināt "Mājas Drauga" gada abonementu, atzīmējot sevišķus gadījumus, vai arī bez tiem. Tādā veidā ieprieciināsim dažu draugu, gan tepat Amerikā, gan Eiropā, piem. veco ļaužu nometnēs un slimnīcās. Un cik vēl brīnišķīgāki būtu ar šādu dāvanu par "Mājas Drauga" draugiem iegūt tādus, kas šodien vēl nevērtē augsti draudzību ar Dieva vēsts sludinājumu! Tikai mazliet palauzot galvu vai nedaudz atraujot no savas rocības, mēs varbūt varētu palīdzēt šinī 1952. gadā mēnešraksta "Mājas Draugs" abonentu skaitu pat dubultot. Vai tas izklausās neiespējami? Taču nē, jo mūsu pūles būs pūles debesu valstības darbā, kuŗā arī no mazas sēkliņas spēj izaugt neizmērojamas svētības brīnums! Lai Dievs to dod!

MĀCITĀJS A. VEINBERGS

KRISTIETĪBA – DIEVA VAI CILVĒKU DARBS?

(M Ā J U D I E V V Ā R D I E M)

BET MUMS PIENĀKAS DIEVAM PASTĀVĪGI PATEIKTIES PAR JUMS, TĀ KUNGA MĪĻOTIE BRĀĻI, KA DIEVS JŪS NO PAŠA SĀKUMA IZRAUDZĪJIS PESTĪŠANAI GARA DZĪVES SVETUMĀ UN PATIESĪBAS TICĪBĀ AICINĀDAMS JŪS ŠIM MERĶIM AR MŪSU SLUDINĀŠANU, LAI JŪS IEMANTOTU MŪSU KUNGAJEZUS KRISTUS GODU. TAD NU,BRĀĻI, STĀVIET STIPRI, TUREDAMI TĀS MĀCĪBAS, KURAS ESAT SMELUŠIES GAN NO MŪSŪ RUNĀM,GAN NO MŪSU VĒSTULĒM. (PĀVILA 2. VĒSTULE TESALONIĶIEŠIEM, 2. NOD. 13 - 15)

Mēs varētu konstatēt faktu un neviens to neapstrīdētu - mēs esam kristīgie. Bet mēs varētu arī jautāt - vai esam kristīgie, un ko tad mēs atbildētu? Celtos jauni jautājumi. Vai vērts būt kristīgiem? Ko kristietība darījusi, sasniegusi? Viņa nav aizkavējusi elles lielkungam (un mēs varētu droši lietot šo pagājušo gadsimtu vārdu) saārdīt pasauli - zemes, valstis, tautas, ģimenes, cilvēkus. Pretī celtos iebildumi - kristietībai nav jautāts. Pasaule gribējusi un grib iztikt bez Kristus. Par nelaimi, bet tomēr tas jākonstatē kā nožēlojams fakts - pat pašus kristiešus virzījuši un virza daudzreiz citi spēki. Piekāpdamies, lielāka daļa no mums teiktu: mēs gribam, mēs cenšamies būt kristieši. Cik skaisti būt tādiem, par kuŗiem Pāvils pateicas Dievam. "Tā Kunga mīļotie brāļi." Dzīve izskatītos citāda, ja reiz kristietības ideālus izdotos realizēt. Bet kas viņa ir? Dieva vai cilvēku darbs?

I.

Kristietība ir cilvēcīga, ar visiem cilvēcīgo iestādījumu trūkumiem un nepilnībām. Viņa pieder šai zemei, jo viņu radījusi cilvēcīgā sludināšana: "ar mūsu sludinājumu" Dievs jūs aicinājis.

Mums nav jānožēlo, ka kristietība ar visu kas viņa ir - kristīgā baznīca, kristīgā skola, kristīgais pasaules uzskats ir tapusi caur cilvēku darbu, sviedriem un pūlēm, cilvēku sirds degsmi un uzupurēšanos. Un starp šiem cilvēkiem Pāvils jāmin vispirms. "Stāviet stipri," viņš saka, "turēdami tās mācības, ko esat smēlušies no mūsu runām vai vēstulēm." Kristietība balstās uz sludinājuma. Pāvila darbs bija sludināt "Kristu, krustā sisto, kas grieķiem ģeķība un jūdiem apgrēcība, bet Dieva spēks tiem, kas tic." Pretinieki Pāvilam bija paša tautiešu starpā, kam viņš šķita jaucējs, un pagānu starpā, kam viņš šķita jucis. Damaskā viņu kurvī nolaida pār pilsētas mūri, Atēnās, izdzirduši par Kristus augšāmcelšanos, filozofi zaudēja interesi. Tesalonikos viņš nonāk 50. gadā, drīz pēc savas izkāpšanas Eiropas cietzemē. Trīs nedēļās viņš panāk daudz. Jūdi un prozelīti meklē Kristu. Bet jūdos nemiers. Izturiet, paciešieties! viņš mudina. Nāks lieli notikumi: Kristus pats atnāks debesu godībā. Pāvilam no Tesalonikiem bija jābēg, bet tas viņu neaizkavēja kopā ar palīgiem Silvānu un Timoteju saviem jaunajiem draugiem rakstīt vēstuli.

Arī šodien tiklab misijas darbs, kā arī baznīca un reliģiskā dzīve nav iespējama bez sludināšanas - ka ar sirds degsmi kāds par to iestājas. "Sludināšana nāk no ticības." Ticība - viņas spēka avots, dzinējspēks, evanģelijs viņas saturs, - prieka vēsts. Kas gan var pateikt, kādēļ daži cilvēki mēģina sevi apkrāpt: viņiem visa kā esot diezgan, nekā nevajagot. Tā domā arī mūsu latvieši. Taču visi mēs ilgojamies pēc īsta, tīra prieka, vēsts, kur ticība, cerība, mīlestība runātu. - Mēs prasām darbus. Nemaz nav tik tālu vārdi no darbiem. Vārdi, sludinājums ietekmē darbus. Arī kveikeri, kas sludina kristietību darbos, nevar iztikt bez sludināšanas.

Pāvils piemin arī rakstus. Tas īpaši mūsu tagadējos apstākļos svarīgi. Mūsu draudzēs un kopās mūsu latviešu mācītājiem Amerikas Savienotajās Valstīs ir draudzes locekļi, kuŗus viņi nekad vai sen nav redzējuši, kas ir rakstu baznīcēni. "Mājas draugs" ir daža tautieša latviskais dievkalpojums, Dieva vārda sludinājums blakus viņa klusai lūgšanai uz savu Dievu. - Bībele mājās nedrīkst apputēt! Da-

Dievu meklējot

DIEVS, JŪTU ES - ES NEESMU TĀ VERTS,
LAI MANI PACELI, LAI MANI VADĪT NĀCI,
LAI MANI DZĪVOT TAVĀ GAISMĀ MĀCI,
LAI SAVU SKATU MAN PĀR GALVU RAIDI,
KA MANUS GADUS TU UN SIRDSPUKSTIENUS SKAITI -
ES NEESMU TĀ VERTS!
ES NETICU,
KA MANĪ TAVA LĪDZĪBA IR LIKTA.
AK, DIEVS, TAD SEN, SEN TUVĀKA TEV TIKTU,
BET BRIENU ES KĀ PURVĀ DŪKSNAINĀ,
KUR VAIVARĀJI SPIEŽ UN ŽŅAUDZ UN REIBINĀ,
KUR DZELKŠŅU ZĀLE LIEK, LAI MAN NO KĀJĀM PIL
TĀS ASINIS, KO ZEMES SKAISTUMS VIĻ.
AK, DIEVS, NEKĀ MAN NAV NO TAVAS LĪDZĪBAS:
DAUDZ VAIRĀK ATSPULGO TO ĶIRŠU ZIEDIŅŠ MAZS,
KAD TAS PIE SPĀRNA GLAUŽAS PUTNAM SKREJOŠAM,
PATS KLUSEJOT, LIEK LĪKSMĒ DZIEDĀT TAM -
LIEK DZIEDĀT TEV, MANS DIEVS, TEV VIENĪGAM! -
TAM ZIEDAM VAJAG BŪT TEV LĪDZĪGAM!
KAS MANAS DZIESMAS, DIEVS? - TU REDZI PATS:
CIK PIESKAŖAS, TIK SĀPJU AIZVILGST SKATS.
TUR VELDZE NERODAS NEVIENAI DVĒSELEI,
JO VISS TAS AVOTS SĀĻŠ, KAS VAĻĀ ATRAUTS, SKREJ:
TAS NĀK NO KAPSĒTAS - NO KAPSĒTAS TAS NĀK,
AR NĀVI PILNS, PAR DZĪVI DZIEDĀT ŠĀK
UN, TUMŠI JAUSDAMS VAIGU MIRDZOŠO,
TAS STRŪKLĀ PĀRVERŠAS, LAI PACELTOS PRET TO,
BET ATPAKAĻ PATS SAVĀ NAKTĪ KRĪT,
KUR DZIĻUMS MELNS NO IZMISUMA SPĪD.
TU REDZI, DIEVS - KĀ TEVIS LŪGTIES DRĪKST,
KAS KĀDĀ DZELMĒ DZIĻĀK, DZIĻĀK SLĪKST?
KĀ PATEIKTIES, KA DZĪVĪBU TU DEVIS,
TIK TĀLU VIŅU AIZMEZDAMS NO SEVIS,
KA VISIEM CEĻIEM CAURI STAIGĀJOT,
TIK TAVU SOĻU KLUSĒŠANU ROD,
KAS NEATBILD, PA KĀDU CEĻU IET,
KUR TEVI ATRAST MAN, KAM JĀNORIET,
AIZ KUŖAS ENA JAU TIK GAŖA, GAŖA,
KA TAVAM APVĀRSNIM PAVISAM TUVU SKAŖAS,
BET NEZIN, NEZIN - KUR TĀ VIETA IR,
KURP KĀ PRET STIKLU VELTI SITAS SIRDS.
AK, DIEVS, LIEC NEBŪT MAN, BET MANAI DVESLEI DOD,
LAI SĒKLA TĀ, KAS PUTNU PABARO!

++++++++++++++++++++++++++++++++++++

rīšīm to par savu spēka avotu grūtumos, patiesības ceļrādi putekļos, un miglā. Tas nedrīkst būt kas nereāls. Kristietība nav dzīva, kur apmierinās ar dievkalpojumu apmeklēšanu un kur dievkalpojums nav pārnests mājās, ģimenēs, sirdīs. Draudze nav dzīva, kur kalpo tikai mācītājs. Lasiet! Dzīvojiet Bībeles gaismā, ''gara dzīves svētumā un patiesības ticībā''!

Var būt gara dzīve, kuŗā tomēr nav svētuma, kur nav ticības patiesības, kur nekas neliekas drošs, patiess, kur jautā: ''Kas ir patiesība? '' - Evaņģelijs, rakstīts un runāts, atveŗ acis patiesībai, sirdis mīlestībai.

Ja cilvēks dzīvo aklā tumsā, viņš neredz vērtības, neredz arī bīstamās klintis un aizas ap sevi. Naktī, vilcienā mēs varam izbraukt cauri viskrāšņākajam apvidum un velti lūkoties logā alkstošām acīm. Cik citāds tas pats brauciens dienā: augsti kalni, dziļas lejas, varenas pilis, Dieva pasaules varenība. - Evaņģelijs dara dzīvi par gaišu dienu. Tu redzi un tevi redz. Nav noslēpumu. Tavām acīm dots Visuvarenā Dieva acu gaismas mazs atspīdums, un cilvēkos un lietās ap sevi tu redzi Visuvarenā atspīdumu. Un tu centies līdz ar lielu pulku līdzgaitnieku iemantot Jēzus Kristus godību.

2.

Tomēr kristietība ir arī Dieva lieta. Dievs devis prieka vēsti, devis spēku sludināt, ilgas pēc gara dzīves svētuma un patiesības mīlestības, stādījis mērķi - Jēzus Kristus godību.

Ir vecs strīdus par to, ko mēs paši varam un ko Dievs dara. Katoļu baznīcā virsroku bija ņēmis labo darbu uzskats: pestīšana atkarājas no mūsu labajiem darbiem. Kam to trūkst, baznīca var izlīdzēt, piešķirt no citu ļaužu labo darbu nopelnu krājuma. Daži Lutera pētnieki domā, ka reformācija nav sākusies ar 95 tezēm, bet ar tezēm Vitenbergas universitātē, gadus iepriekš, kur Luters pirmo reizi attīstīja uzskatu par taisnošanu no ticības. Tā ir revolūcija tā laika domāšanā. Mēs pie tā tagad esam pieraduši. Cilvēks ir nogrūzts no sava pjedestāla. Dievs dara. Dievs ir viss. Cilvēks var tikai saņemt, ko Dievs dod. To nozīmē ticība. Dievs pestīšanu devis savā Dēlā Jēzū Kristū. Tu vari to pieņemt vai - aiziet tukšām rokām.

Tas šķiet vedam uz pasivitāti. Bet nē: tas dod svētuma apdvestu gara dzīvi un liek patiesībai triumfēt visās lietās. Tas liek dzīvot tādu dzīvi, kādu var dzīvot tikai Dieva izredzētie. Tāpēc arī Pāvils saka: Dievs jūs ir aicinājis. Kristieši ir Dieva izredzētie.

Dzirdēju reiz kādā sprediķī raksturojam baznīcu kā sociālu organismu. Kaś viņai raksturīgs? - Ka katra individa spējas viņā var izlietot. Vēl vairāk: katrs viņā vajadzīgs - ar savu īpatnību, dāvanām. Ja viena trūkst, tūlīt jūtams robs. Vajadzīgs daudz vairāk nekā tikai loceklis, skaitlis, vai upuris, ko kāds atnes, vajadzīgs pats cilvēks. Dievs visus meklē. Dievam vajaga mūs ikvienu! Baznīca sastāv no atsevišķām dvēselēm. Nepalieciet malā! Mums ir kāds liels, svēts, Dieva dots mantojums - prieka vēsts - dvēseles miers un labais prāts, bet šis mantojums ir arī uzdevums, par kuŗu mums ''jāstāv stipriem.''

''Tad nu brāļi, stāviet stipri,'' jo ''Dievs jūs ir izredzējis.''

PATIESĪBAS MEKLĒŠANAS METODES

(Mat. mag. Fr. Dravnieka referāts, nolasīts Hamburgā, 19. dec. 1950. g. Latviešu Kristīgo Studentu Apvienības rīkotā referātu ciklā "Pasaules uzskata meklēšana").

GODĪGI atzīstoties, jākonstatē, ka starp tiem, kas dēvējas par kristiešiem, tikai retajam piešķirta laime arī tiešām būt kristietim - rast ticībā tik dziļu mieru un paļāvību, ka tas bez baiļošanās un nervozēšanas var iet savu dzīves ceļu. Modernās dzīves ikdiena kristīga cilvēka izaugšanu nesekmē. Šim mērķim netuvina arī kulturālie strāvojumi, un liela daļa mūsu laikmeta kultūras pētnieku atzīst, ka mūsdienu krizes galvenais cēlonis ir patiesas reliģiozitātes trūkums.

Kas cilvēku aizvedis prom no Kristus mācības, kas kādreiz dzīvināja visu dzīvi? Tie ir ceļi, kuŗus ejot, Rietumeiropas cilvēks meklējis patiesību. Daudzos dzīves novados - technikā, celtniecībā u.c. šie ceļi arī veduši uz sekmēm un panākumiem.

Apskatīsim īsumā tās patiesības meklēšanas metodes, kuŗu rezultātā izveidojusies mūsdienu dzīve, galveno vērību pievēršot jautājumam, vai taisnība, ka tās patiesības meklēšanas metodes, kas ļāvušas sekmīgi risināt zinātnes problēmas, mūs nepieciešami spiež attālināties no kristīgās reliģijas.

I. Jau senie grieķi bija pamanījuši, ka uzticēdamies saviem maņu organiem bieži vien nonākam pie pretrunām: tālumā koki šķiet daudz mazāki kā tuvumā (perspektīva); ūdenī iemērkts spieķis izskatās salūzis, remdenā ūdenī auksta roka jūt siltumu, karstā ūdenī - aukstumu. Vārdu sakot, patiesas atziņas iegūstamas tikai tad, ja maņām uztvertos datus prāts korrigē un izkārto tādā secinājumu virknē, kur neatduŗamies uz pretrunām. Tā par galveno rīku patiesības noskaidrošanā kļūst loģika. Te pieņemti šādi secinājumi, kas šķiet paši par sevi saprotami: 1. prātam īstenība aptveŗama visā pilnībā, 2. pretrunu nedrīkst būt. Bezpretrunība - ar īstenību saderīga sprieduma kritērijs. Šo pieņēmumu rezultātā izveidojas uzskats, ka 3. - visumā patiesību attēlo filozofiska sistēma, kuŗā loģiski (bez pretrunām) sakārtojams viss, ko cilvēks zina. Ja šīs sistēmas vienība resp. tās veselums un noslēgtība loģiski prasās pēc kādas vietas aizpildījuma faktiem, kas vēl nezināmi, tad šos faktus bieži vien proklamē par drošu, tikai pagaidām vēl neieskatītu patiesību.

Uz šajos 4 punktos izteiktās bazes Rietumeiropā veidota lielākā pasaules uzskatu daļa pat vēl 20. gadu simtenī. Vismaz no šīs bazes izauguši tie filozofiskie virzieni, kas eiropiešos raduši plašu atbalsi un izraisījuši kristīgās reliģijas atmešanu, proti: t.s. mechaniskais pasaules uzskats un materiālisms. Uz šīs bazes celtas arī dažādas racionāli ideālistiskas filozofiju sistēmas (Hegelis, Fichte), kas teorētiski gan ir dievticīgas, bet praktiski kristīgai reliģijai nav kaitējušas mazāk.

II. Šī tikko pieminētā patiesības meklēšanas schēma tomēr vairs neiztur kritiku nevienā punktā.

1. Pirmā punkta nepareizības saskatījuši filozofi, un šo nepareizību saskatīšana uzskatāma par vienu no zīmīgākajiem sniegumiem, ko filozofija devusi vispār. Vācu filozofs Kants ir pierādījis, ka īstenība ārpus mums - "lieta par sevi" (Das Ding an sich) nav loģiskās domāšanas formās ietveŗama, jo, piemēram, tik būtiski jēdzieni, kā laiks un telpa, nemaz nav lietām īpati; cilvēks savos uztveres aktos tos piesaista tām klāt, tāpat kā zaļu krāsu priekšmetiem, skatīdamies uz tiem caur zaļām acenēm.

2. Īstenība dažreiz jāapraksta ar pretrunīgiem jēdzieniem. Te spilgtus piemērus sniedz modernās eksaktās zinātnes, kam ar patiesības meklēšanu veicies vissekmīgāk: tās jau arī aplūko visvienkāršāko realitātes joslu - materiālo ķermeņu pasauli. T.s. viļņu mechanikā, piemēram, Ņūtonam un Heigensam ir dažādas, pretrunīgas hipotezes. Šķita pats par sevi saprotams, ka jāizšķiras, vai nu par vienu, vai par

otru, tāpēc arī optikas vēsturē starp šīm abām gaismas interpretācijām redzam cīņu, pie kam dažreiz virsroku ņēmusi viena, dažreiz - otra. Bet gala rezultāts ir pārsteidzējs. Tagad zinām, ka tikpat daudz taisnības Ņūtonam, kā Heigensam; patiesība viļņu mechanikas jautājumā ir abu uzskatu apvienojumā.

3. Tādas filozofiskas sistēmas, kur neatduŗoties uz pretrunām būtu salikts viss, ko zina, nemaz nav. Parasti šādu sistēmu veidotāji atļaujas vairāk vai mazāk asprātīgu faktu izlasi. Ārpusē gan varbūt paliek pašreizējo zināšanu niecīgs daudzums, bet tās ir fundamentālas. Tā visu aptvērējas sistēmas bieži vien ir izveicīgs patiesību un maldu sameistarojums. Loģiskais prāts šķiet ticis pie neatvairāmas patiesības uztveres, bet eksakto zinātņu vēsture rāda, ka auglīgāk ir šo sistēmā neietilpināmo pāris faktu dēļ atteikties no visas sistēmas, nekā lāpīties ar šo faktu deformētu iespiešanu sistēmā. Piemēri: relātivitātes teorijas (Einšteins) un kvantu fizikas (Planks) rašanās un to sekas modernajā fizikā.

4. Ja jau izdomātā sistēma nevar tikt galā ar dažiem faktiem tai reālitātes joslā, kur tā pati sākusi veidoties, tad pavisam apšaubāma tās pārcelšana, ekstrāpolēšana uz citām, svešākām reālitātes joslām. Piemērs: mechaniskā ēteŗa modeļa neveiksme optikā (Kelvins); nevar pārnest mechaniskās analoģijas uz optiku. Šķietamā reliģijas nevajadzība mechaniskajā pasaules uzskatā un materiālismā ir tieši šādas ekstrāpolācijas sekas: zināmas pareizas atziņas materiālo ķermeņu pasaulē bez pietiekamas kritikas tiek pārceltas uz dvēseliško reālitātes joslu, lai tā veidotos noslēgta sistēma.

III. Taču pirmajā punktā skicētais patiesības meklēšanās ceļš dažos dzīves novados ir vedis pie neapšaubāmām sekmēm. Tādēļ tur kaut kas būs arī pareizs, un tā tas arī ir. Tikai minētajā schēmā akcentējamas citas vietas.

1. Patiesības meklēšanas pareizais ceļš nav bezpretrunīgu jēdzienu veidošana, bet pareizu faktu atklāšana neatkarīgi no tā, vai viņi prātam saproŗami, vai nē, t.i. vai viņi ir pretrunīgi, vai nē, vai tie cilvēkam patīk, vai nē.

2. Loģika ir brīnišķīgs līdzeklis patiesības meklēšanā, bet tā to neizšķir, tā nav tās kritērijs. Analoģija: loģiku zināmā mērā varētu salīdzināt ar kuļammašīnu; tā dod tikai tad, ja tai dots. Labības stiebrā tīrumā tikai zinātājs prot ieraudzīt graudus un pelavas. Bet ja šos pašus labības stiebrus izlaiž caur kuļammašīnu, tad nevajaga liela zinātāja, lai pateiktu, kas ir graudi un kas pelavas. Kuļammašīna nerada neko jaunu. Tā tikai izšķiro jau doto. - Euklida ģeometrijā loģikas mašīna saņem nedaudzas aksiomas; birums ir simtiem teorēmu un secinājumu, kuŗus aksiomās neviens nevar tieši saskatīt, kaut gan apslēptā veidā viņi tur jau ir. - Pie tam jāievēro, ka galvenā uzmanība pievēršama ne tikdaudz paša loģikas aparāta iedarbināšanai (tīras loģistikas rezultāts var būt arī tikai troksnis un putekļi), kā tam, kas "loģikas kuļammašīnā" tiek ielaists un kas no tās saņemts. Te īsumā atklājas šāda aina

a) Loģiskai apdarei pieejamais materiāls ir ģēniju intuicijās tvertas pamatdomas - patiesības, allaž izteiktas kādā simbolā, līdzībā, fabulā, modelī, u.t.t., jo "lietas par sevi" cilvēka prātam nav tieši aptveŗamas.

b) Ģēniju intuiciju avoti. No kurienes ģēniji tās saņem? Acīm redzot, jārēķinās ar reālu pārpasauļu esamību, kuŗas simbolizē tādi vārdi, kā debesis un elle. No tām tiek raidītās īdejas, kuŗas ģēniji uztveŗ vieglāk nekā parastie, normālie cilvēki; no debesīm - patiesības idejas, kas cilvēkiem nes svētību, no elles - idejas, kas nes vairāk posta, kā labuma, patiesības un melu jaukums, - bet tas ir cits temats.

3. Kā izšķirt, vai intuitīvā ideja ir pareiza vai maldīga? Pēc secinājumiem, kādi rodas idejas loģiski izvērtējot un pieredzē pārbaudot, attaisnošanās pieredzē un sekmīgums uzdevuma veiksmē būtu liekams par patiesības ceļa kritēriju. Zinātniskas aktivitātes mērķis drīkst būt nevis izveidota, sastingusi loģiska sistēma, bet gan dzīva dinamiska patiesības meklēšana, kas bez aizspriedumiem ļaujas intuicijām, vajadzības gadījumā lietojot vairākus, pat pretrunīgus modeļus (simbolus) reizē, ja tik tā gūstamas sekmes jautājuma risināšanā, jaunas, pieredzē attaisnojamas atziņas. - Tā strādājot, modernajā fizikā gūti ievērojami panākumi un nebūt nav nepieciešama arī atbrīvošanās no reliģijas. Mūsdienu lielie zinātnieki (Edingtons, Džīns, Planks, Jordans u.c.) tai pat ir ļoti draudzīgi.

Atstāstījis Dr. J. Bikša

LEONIDS BREIKŠS

Mana atgriešanās pie Kristus

MANA TICIBA

DAUDZ manā mūžā tomēr ir bijis tādu brīžu, kad man likās: es Dievu redzu un saprotu. Un - Viņa prātu. Un - to, ko Viņš no mums grib.

Tādās reizēs es esmu sacījis pats sev:

"Kad nu tu neko citu savā mūžā neesi pratis un paguvis, tad tu vari šo vienu: uzraksti to visu, kas tev licies labs un pareizs, un tāds, kas Dievam pretī ved. Varbūt - tas noderēs kādam, kas Dievu tāpat meklējis kā tu."

Un tā nu kopš gadiem es rakstu grāmatu:

"Mana ticība."

Bet nu es esmu uzrakstījis jau daudzus simtus lapas pušu, un tomēr - mana sirds nav mierā.

Bet ja nu viņa pati nav mierā, kādu mieru tad viņa var citiem nest?

Ak - ne tikai nav mierā!

Viņa daudzreiz - arī šo grāmatu rakstot - ir bijusi izmisusi līdz visdziļākiem dziļumiem.

Bet izmisis ir tikai tas, kas īstā ceļa nezina.

MĀCITĀJS K. KRONIS

Vērtējumu nesaskaņa

Bija laiks, kad latviešu literatūras jēdziens sedzās ar apzīmējumu: garīgā rakstniecība. Mūsu kultūrvēstures gaita radījusi tagadnes situāciju, kur abas iepriekš minētās ne tikvien iet šķirti, bet reizumis abās pusēs izmanāma tieksme, uzsveŗot savas prioritātes tiesības, vienai otru uzlūkot no pārākuma viedokļa resp. paniecināt. Šai parādībai cēloņus tirzāt nav šeit mūsu uzdevums, ne rakstiņa nolūks. Konstatējot tikai faktu, konkrēti gribētu minēt kādu atsevišķu momentu, kas attiecības krietni var ''atsaldēt'', un tā ir kritika, vērtību spriedums kā vienā, tā otrā pusē. Šinī sakarā atzīmējami divi dažādi un zīmīgi momenti, kad a) literārā kritika vērtē sacerējumus,, kas radušies baznīcas vidē un tās vajadzībām un b) baznīcas vārdā vērtē vispārējo literatūru, - nemaz nepretendējot ar turpmāko problēmu atrisināt, bet, piemēriem illustrējot, cenšoties uzskatāmāki parādīt savdabīgāko šai problēmatikā.

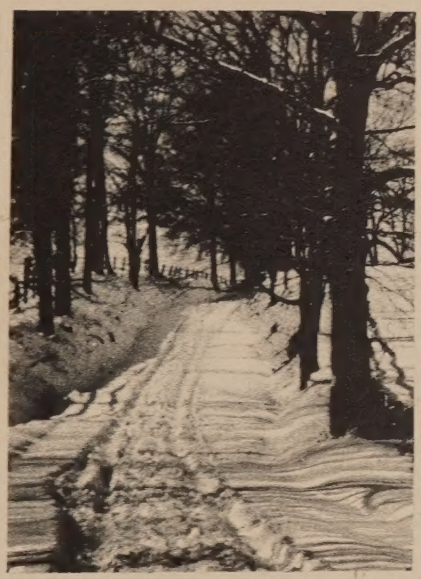

I.

Iesākot ar pirmo no minētajiem momentiem, kur literatūrkritika sprieŗ par tagadnes garīgo rakstniecību, tūlīt jāmin bieži nesaudzīgie vērtētāju atzinumi. Tā ir skaudra, brīžiem arī dzēlīga valoda, kādu šais gadījumos nācies dzirdēt vai lasīt. Bet negribētu arī sacīt, ka atzinuma nesaudzīgums katrā ziņā jau nozīmētu vērtēšanas resp. pieejas nesaudzīgumu.

Nav noliedzams, ka tam, kas rakstīts baznīcai vai par baznīcu, smeļot no tās pašas avotiem, ir īpats raksturs. Te ir elementi, kas citos gadījumos nav primāri un nav arī vienmēr nepieciešami. Bet ja šim īpatajam saturam izvēlēta zināma vispārīga mākslas forma kā izteiksmes veids, piem. dzeja, tad arī jāsaņem spriedums, kas izsacīts, raugoties no attiecīga aspekta, protams, ciktāl tas neskaŗ specifisko vielu.

Runājot šeit par literatūras kritiku, piēņemam a priori, ka tā ir pilnīgi objektīva, vienkāršāk un arī plašāk - godīga. Vērtētājs tātad neļauj dominēt personīgajām simpatijām un vēlmēm, par ko viņš vai nu nepublicē nekā, vai arī ar piezīmi par, kāda izteikuma personīgo raksturu attiecīgajā vietā. Ar to nav sacīts, ka kritiķim būtu pilnīgi jāizdzeš sava personība, kļūstot par automātu kādā gatavu, standartizētu spriedumu mašinērijā, gluži otrādi, tikai personība vispār ir spējīga kautko spriest, bet viņas iezīme reizē ir, pakļaut ''vēsa prāta'' kontrolei visu subjektīvo. Literatūrkritiķis, aplūkojot jebkuŗu sacerējumu, arī garīgās rakstniecības, lieto vispirmā kārtā aistētisko kritēriju: kā zināmais saturs izteikts, par cik autoram īstenojušies viņa nodomi, vai īstenotas prasības, ko uzstāda autora izvēlētais darba veids. Darba saturam vērtētājs var pieskarties tikai par tik, par cik viņš kompetents par to spriest, galveno vērību veltījot apstāklim, vai aplūkojamais darbs vispār ir saturīgs vai ''tukšs''. Nebūtu sevišķi jāpiemetina, ka par vērtīgu mākslas darbu vispār attiecīgais speciālists varēs atzīt un atzīs pa laikam arī to, par ko baznīca no savas puses pozitīvi atsaukties negribēs.

Minēšu tikai vienu piemēru. Ap mūsu Dziesmu grāmatas koka simtām gadskārtu ar autoru vārdiem un personāliju datiem iezīmēto stumbru kā dzimtenē tā trimdā ir riesusies dziesmu lapiņu kuplā, mainīgā lapotne, savā dažādībā atgādinot tiešām koku rudens neaprakstāmajā daudzkrāsainībā. Bet dažādība un daudzums (arī senums) vēl nenosaka vērtību. Mēs lepojamies un drīkstam to darīt, ka mūsu mākslas dzejas pirmā personība un sācējs 17. g.s. ir Chr. Fīrekers. Viņa darbs ir veltīts tikai baznīcai, bet ne baznīcai vien tas ir nozīmīgs. Mēs esam laimīgi, ka varam par savu šī laika garīgās dziesmas meistaru dēvēt prof. L. Bērziņu, kuŗa veikumus šinī ziņā par literāriem meistardarbiem atzīst arī ''profānie'' kritiķi. Un minētie divi vārdi vien nav cienījami vienlaik baznīcā un literatūrā. Bet nav nekāda iegansta mums būt tangētiem, dzirdot, ka ir vesela rinda baznīcas dziesmu, kuŗu dzejas vērtība ir zema, vai kuŗām tādas vispār nav. Savā laikā jau prof. Adamovičs, recenzējot mūsu Dziesmu grāmatas pielikumu, norādījis dažus šādus paraugus tiklab pielikumā, kā arī pamatsastāvā. Minot konkrēti, atmiņā palicis spriedums piem. par 621. un 795. dziesmu. Pēdējā nezināms ''meistars'' ir sabojājis A. Saulieša rakstīto otro pantu, kuŗa ''jaunās redakcijas'' nevietā un nesakarīgi iebīdītās gleznas laužas ārā no darba kopsakarības. Pret to publiski protestējis arī nelaiķa rakstnieka tuvais paziņa māc. A. Vītols, būdams pats garīgs dziesminieks.

Mūsdienu vispārīgās literatūras autoru saraksts Dziesmu grāmatā pavisam īss. Pa ziedam ir no viena un otra, ieskaitot visjaunākos. Ārpusē spiests palikt dažs labs vienreizīgs un reliģiski dziļš mākslas sniegums, nevienai melodijai nepiemērojamā pantmērā, kādreiz arī citu motīvu dēļ. Nedomāsim, kā ļoti ierobežotā, stingri noteiktā pantmēra izvēle vien (kuŗas lielā loma nav noliedzama) būtu par iemeslu tam, ka mūsu baznīcas dzejā tik maz mākslas dzejā zināmu un spožu vārdu, iemesli būs gan daudz dziļāki un nopietnāki, bet tas ir citas dabas tēmats. Skaidrs ir viens, ka lielumlielo tiesu no mūsu baznīcas dzejas klāsta kā autori parakstījuši vai nu mācītāji, no kuŗiem ne katram piešķirtas spējas nekļūdīgi izteikties saistītā valodā, vai, piem. dziesmu lapiņās, arī krājumā ''Dzīvei un mūžībai'', tie pantotāji, kuŗu citāda rakstura

EDVARTS TŪTERS

MAZAIS BAZNĪCĒNS

ATMIŅAS, jeb pareizāki sakot - piedzīvojums, kuŗu šeit atstāstu, saistās ar 1925.gada ziemu mūsu mīļajā dzimtenē. Pa ilgajiem kaŗa gadiem mana veselība bija sašķobījusies. Ārstu komisija piešķīra man vienu mēnesi atvaļinājuma veselības uzlabošanai, ieteicot šo laiku pavadīt mūsu dzimtenes laukos, vai Rīgas jūrmalas klusumā. Izšķīros par tuvāko vietu - jūrmalu. Šeit manam draugam piederāja vasarnīca, Lielupes krastā, netālu no Stirnas raga, smuidru priežu vidū. Draugs manā rīcībā nodeva ērtu istabu ar virtuvi.

Kad ierados jūrmalā, februāris jau gāja uz beigām. Sniega vēl bija daudz. Pa naktīm stingri piesala. Taču pa dienas vidu saule jau sildīja tik enerģiski, ka jumta mugura priecīgi kūpēja, un, mitrumam sūcoties lejup pa jumtu, mājas dienvidus pusē radās lielas lāstekas, kā mirdzoši kristalla zobeni. Tas nozīmēja, ka ziemas vara salauzta un laiks jāu iet pret pavasari.

Cēlos no rītiem reizē ar saulīti. Pēc tam vairākas stundas klejoju pa liedagu un klusajām mežu takām, kāri un dziļi ieelpodams stipro gaisu, kas, saulītes sasildīts, jau viegli smaržoja pēc priežu skujām. Spēcīgais gaiss skurbināja un spridzināja novārgušo miesu, bet dvēseli es mieloju lasīdams senas mīļas grāmatas.

Kādu svētdienas rītu biju izplānojis vispirms doties Bulļuciema virzienā, lai pēc pagrieztos Bulduru virzienā, jo Bulduru baznīcā šodien bija paredzēts dievkalpojums. - Pa nakti bija snidzis un drusku putinājis. Tas lēninaja soļus.

Jau varēju saskatīt Bulļuciema pirmās mājeles, kad uz klusās meža takas sastapos ar pretimnācēju. Tas bija pavisam sīks zēns, varbūt gadus piecus, sešus vecs. Zēna bālie, iekritušie vaidziņi un trūcīgais apģērbs liecināja, ka viņa mājās valda sūra ikdiena, vai pat vēl ļaunāk... Mazais pretimnācējs, ieraudzījis mani, bikli padeva labrītu un gatavojās nogriezties no takas, lai pabristu man garām. Atņēmis sveicienu, vaicāju, kurp pretimnācējs iedams. Zēns platām ačelēm paskatījās manī un, izstiepis roku Bulduru virzienā, nedroši sacīja: "Dzirdiet, jau pirmoreiz iezvana." - Tad tikai ievēroju, ka zēns nes, baltā drāniņā iesietu, Dziesmu grāmatu. Es sapratu, ka viņš dodas uz dievnamu. Biju patīkami pārsteigts, bet dvēselē man ielauzās kāda smaga nojauta... Es turpināju izvaicāt mazo baznīcēnu: Kamdēļ uz dievnamu viņš iet viens pats, kur viņa tētis un māmulīte? - "Tēta man vairs nav. Jūŗa atņēma. Māmīte mājās slima. Iešu uz baznīcu lūgt Dieviņu, lai Dieviņš sūta māmītei veselību."

Tik vienkārša, bet skumja bija šī atbilde! Kaut kas man krūtīs aizlūza... Acīs sakāpa rasa... Gribējās vēl ko pavaicāt, bet visi vārdi bija iestrēguši. Kad dvēseles straujais sabangojums pamazām atplaka, zēns bija jau labu gabaliņu man priekšā. Smagiem soļiem sekoju.

Dievlūdzēju baznīcā nebija daudz. Liela daļa jūrmalnieku pa ziemu dzīvoja Rīgā un tikai ar pavasaŗa iestāšanos, atgriezās savās vasaras mītnēs. Iegājis dievnamā, es tūdaļ ieraudzīju savu mazo paziņu. Pašā pēdējā solā ceļos nometies un bālos vaidziņus aizklājis mazajām plaukstiņām, viņš gremdējās sirsnīgā lūgšanā. Baidīdamies iztraucēt mazā dievlūdzēja sāpes un cerības, es apgāju solus no otra gala un nosēdos dažus rindas zēnam priekšā. Kad draudze uzsāka dziesmu, es skaidri dzirdēju, ar kādu dziļu smeldzi zēns dziedāja līdz. - Savādi tas bija: arī mana lūgšana tajā dievkalpojumā likās plūstam kvēlāk, smeldzošāk.

Kad nākamās dienas priekšpusdienā, šķērsojis gandrīz visu Bulļuciemu, kādai meitenei piepalīdzot, atradu mazo zvejnieka mājeli ar niedru jumtu, tad durvis man atvēra mans mazais paziņa, neliekdamies vairs tik ļoti noskumis. Zēna māmulīte, gan vēl ļoti vārga, bija piecēlusies gultā sēdus un saņēma mani ar šādiem vārdiem: "Redzat, ciemiņ, mīļais Debesu Tēvs ir paklausījis mana mazā dēla sirsnīgās lūgšanas; šodien manas sāpes jau daudz rimtākas."

No tās dienas mēs kļuvām viens otram sirsnīgi draugi. Šad tad es aizsūtīju mazajam pa grāmatai, bet viņš man atbildēja ar sirsnīgām vēstulītēm, sevišķi priecādamies par tām grāmatām, kur bija runa par labiem, Dievam tīkamiem cilvēkiem. Es sapratu - viņš pats tāds bija. Kaut arī mēs visi tādi būtu - jau no mazatnes radināti un raduši Dievu lūgt.

++

sacerējumi pildījuši dienas preses vai literāro periodisko izdevumu - papīru kurvjus. Literātūrkritiķa nesaudzīgais vērtējums te būtu bijis vietā.

Bet literātūrkritiķim ir savas robežas un tajās viņam arī jāpaliek. Izlēkt pār tām un spriest resp. spriedelēt par lietām, ko tikai aptuveni vai prinicipiāli nemaz nepazīst un nepārzina, vai izteikties, pretendējot palikt objektīvam vērtētājam, par problēmām, pret ko pašam ir īpata pozicija vai pat negātīva ievirze, nozīmē neglābjami ieslīdēšanu neobjektīvitātē. Šeit gribētos apgalvot, ka, piem., pretkristīgais par kristietību un kristīgo pasauli varēs izteikties gan tikai polēmiski. Vai nekristīgais spēs būt tik konsekvents savā pasaules uzskata - manis dēļ - dzīves ziņas - neitrālitātē, ka viņš kristīgajam momentam nenodarīs pāri, lai šeit paliek neatbildēts. Jāievēro arī autora principiālā nostāja. Nepietiek ar atsevišķa teikuma vai teikumu kopas citēšanu, kas nezinātājam var radīt par tās autoru greizu priekšstatu. Ir mūsu, ir pasaules literātūrā jau netrūkst autoru, kam, paliekot caur un cauri uz kristiānisma pamatiem, ir gadījies uzrakstīt pa teikumam, par kuŗu baznīcas cilvēks "paliek mēms." Taču tas nekavē viņus nākamajās lappusēs cildināt Kristu un sacīt atzinīgus vārdus par Viņa baznīcu.

KRISTAPS VALTERS JR.

Jauna laikmeta ausma

(Līdzība par pazudušo dēlu Lk.ev. 15, 11-25)

ARVIEN no jauna, lasot Jauno Derību, mūs dziļi saviļņo un aizkustina līdzība par pazudušo dēlu, jo mēs tajā saskatām arī kaut ko no savas dzīves: savu nevainību, bērnību, skaistās, baltās dienas tēva mājās, aiziešanu no tām, sapīšanos grēkā un kaunā, nogrimšanu kaislību un iekāru purvā, un varbūt arī apņemšanos celties, nožēlot savu vainu un atgriezties tēva mājās.

Bet šajā līdzībā mēs varam arī saskatīt visas pasaules un cilvēces vēstures attīstības gaitu; atsevišķas stāsta epizodes tad gan vairs neaptvers tikai viena cilvēka mūžu, bet ilgs gadu desmitus un simtus.

* * *

Pirms 20 gadu simteņiem ar Kristu cilvēces vēsturē iesākās jauns, liels laikmets, jauna ēra - kristīgā ēra. Apustuļu pašaizliedzīgais darbs un varonīgā asinsliecinieku nāve pievērsa vienu tautu pēc otras kristīgai ticībai un mudināja sākt veidot savu dzīvi pēc evaņģelija mācības. Kaut arī visas barbarisma atliekas neizzuda, nav noliedzams, ka pamazām izveidojās viena tautu kopība un saime. Tai bija kopējas garīgas mantas, kas vienoja visus cilvēkus lielā ģimenē, kuŗas Tēvs un galva bija Dievs un vecākais, uzticamākais brālis - Kristus. Šai lielajai ģimenei bija arī kopējas mājas - lielās, gotiskās katedrāles, kuŗās ļaudis pulcējas gan svētku un prieka dienās, lai dziedātu slavas un pateicības dziesmas, gan arī tumšās bēdu un ciešanu nedienās, lai izlūgtos žēlastību, sargāšanu un piedošanu. Tā Eiropas tautas dzīvoja tēva mājās ilgus gadu desmitus un simtus.

* * *

Bet tad modās jaunas domas un idejas. Lieli rakstnieki un domātāji aicināja cilvēkus vairāk pievērsties zemes dzīvei, plūkt zemes ziedus un saskatīt arī tajos vērtību. Cilvēku skats, kas līdz tam bija vēries tālos mūžības apvāršņos, pievērsās zemei. C i l v ē k s tika pasludināts par vienīgo kungu,

REMBRANTA - PAZUDUŠĀ DEĻA ATGRIEŠANĀS

un zemes ziedi par pēdējo patiesību un laimi. Gavilējot, dziedot un dejojot, ar jaunām ilgām un cerībām cilvēce atstāja tēva mājas, kuŗās tā sajutās nebrīva, un izgāja pasaulē, jaunos ceļos laimi meklēt.

Bet tēva mājās bija sēras, un tie, kas tajās bija palikuši, pārdomāja, vai viņi arī nav vainojami savu brāļu aiziešanā.

* * *

Bet aiz tēva māju vārtiem, svešumā cilvēcei neklājās labi. Tika gan atklāti jauni kontinenti un zemes, apbrauktas visas pasaules jūŗas, izskaidroti zvaigžņu ceļi un veidi. Pasaules gudrie gan likās atraduši laimes formulu un pasludināja cilvēcei - i n d i v i d u ā l o b r ī v ī b u saimnieciskajā, politiskajā, personīgajā un reliģiskajā dzīvē un īstenoja to Lielajā franču revolūcijā. Miljoniem ļaužu pulcējās zem brīvības karogiem, cīnījās un ļima asiņainās barikādēs par trīs lielajiem vārdiem: brīvība, brālība, vienlīdzība. Bet šie vārdi cilvēkus pievīla. Attīstījās gan nepieredzēti rosīga saimnieciskā dzīve, uzplauka tirdzniecība un rūpniecība, vairojās nauda un manta. Bet pamazām tā koncentrējās tikai augstāko slāņu un atsevišķu bagātnieku - cilvēku elites - rokās, kas gan varbūt bija spējīgākie un gudrākie, bet ne vienmēr arī labākie un morāliski nevainojamākie. Zemākie tautas slāņi tika nospiesti arvien lielākā nabadzībā. Individuālā brīvība radīja mizlīgu s o c i ā l u a t š ķ i r ī b u un n e t a i s n ī b u. Cilvēkos iedegās šķiru naids, skaudība, zuda ticība brīvības vārdam.

Tad ļaužu masās tika iemesta jauna laimes formula - k o l l e k t ī v i s m s. Visa manta un īpašumi pieder valstij, visiem cilvēkiem jābūt vienlīdzīgiem, ar vienādām tiesībām uz darbu, maizi un labklājību. Šo ceļu uz laimi kala Krievijas revolūcija un reālizēja Padomju Savienības komūnistiskā valsts. Bet šis ceļš aizveda vēl lielākā postā un nelaimē. Vispirms notika milzīgs nivelēšanās process, augstākos slāņus pielīdzinot zemākiem. Cilvēki zaudēja vēlēšanos tiekties dzīvē uz priekšu. Ļaudis, pārvērsti par darba rīkiem, ieročiem, numuriem valsts varas rokās. Lai nodrošinātos pret kaitniekiem un sabotieriem, valsts aizliedza katru saimniecisku, politisku, personīgu un reliģisku brīvību. Miljoniem cilveku ieslodzīja cietumos un deportēja uz neapdzīvotiem apgabaliem. Kolektīvisms attīstīja neaprobežotu v a l s t s t i r a n n i j u.

Kad izcēlās otrais pasaules kaŗš, tā drausmīgajās katastrofās sabruka ne vien vecas un varenas pilsētas un valstis, tautas un režīmi, bet visi vecie cilvēces pamati.

Un nu cilvēcē valda milzīga sajukuma, sabrukuma un baiļu laikmets, kas visspilgtāk izpaužas Eiropā, kas pēdējā gadu desmitā visvairāk cietusi un pārdzīvojusi. Kādā Vācijas lielpilsētā izdarīta aptauja ar jautājumu: - Kāda ir jūsu dzīves izjūta? - 60% atbildējuši - bailes. Bailes no jauna kaŗa, atombumbas, jaunām ciešanām un nelaimes, bezdarba, pašam no sevis utt. Mūsdienu cilvēks, kas pieredzējis, ka visa zinātne un technika kalpo tikai šausmīgai iznīcībai, kam vajadzējis iztikt ar plānu maizes riecienu, lai mieŗinātu izsalkumu un mitru pagraba kaktu, lai izbēgtu no nāves, vairs netic cilvēkam, viņa vārdiem un solījumiem. Ticība cilvēkam aprakta

DIEVA VĪRA DIEVPALĪGS

(BEIGAS)

PEC kāda laika ciemā paklīst valodas: Ģideons pulcinot karaspēku pret midiāniešiem. Kad šī ziņa aizsniedz ciema vecākā ausis, vīrs ir pilnīgi bez elpas.

''E-es-e,'' viņš cīnās pēc elpas, ''e-es nekā nezinu. Kāpēc e-es nekā nezinu? Tas taču... tas taču - -'' ir dumpis, nodevība - viņš grib sacīt, bet viņš zina: ciema vecākais nedrīkst pārsteigties. Tagad tādi laiki: šodien kungi vieni, rītu - citi. Zini nu, kurš būs stiprākais. Tāpēc viņš labāk bīstamo vārdu neizrunā.

''Tas-e taču ir nedzirdēts!'' viņš saka. ''Cik liels tad ir Ģideona karaspēks?''

''Citi saka - simtstūkstoš, citi - piecdesmit; mazāk par piecdesmit jau nebūs,'' viņam atbild.

''Ko? Piecdesmit tūkstoši!'' ciema vecākajam aizmirstas pat ierastais ''ē''. ''Pasaki tūlīt maniem puišiem, ka mēs ejam. Dzimtene mūs sauc, un mēs ejam!''

Ciema vecākaias pēkšņi ir kļuvis īsts patriots. Dzimtene viņu sauc, un viņš iet - ja piecdesmit tūkstoši viņam iet pa priekšu. Diemžēl iešana neiznāk tik iespaidīga, kā cerēts.

''Tavi puiši jau ir tur,'' viņam saka.

''Tā-ē?'' viņš velk, ''tas-e lab', tas-e lab', es ar', es-e ar'... Mūs' apspiestā tauta... Jā, Ģideons... es jau tūlīt teicu! Mums-e jādara... Tā ir vēsturiska stunda... Mēs ejam!'' viņš saka, dūri uz galda uzsizdams.

Vārīšanās temperatūru aizsniedzis, ciema vecākā patriotisms garot garo. Taču pa ceļam uz Aroda avotu, kur - tā viņam teikts - Ģideons pulcinot savu karaspēku tieši pretī midiāniešu nometnei, ciema vecākajam gadas ko piedzīvot, kas viņa patriotisma ugunis stipri vien apslāpē: vesels bars apbruņotu vīru nāk viņam pretī - - atpakaļ!

''Ko-e, vai tad karš jau pāri?'' viņš jautā, ne pa niekam notrūcies.

''Ak, ko nu!'' viņam atbild. ''Joasa dēls pārāk augstprātīgs. Saskaitīja mūs trīsdesmit divus tūkstošus...''

- Aha! domā ciema vecākais. - Tad nav vis piecdesmit tūkstoši! Bet trīsdesmit divi tūkstoši arī ir prāvs skaitlis.

''Bijām sanākuši trīsdesmit divi tūkstoši,'' turpina stāstīt kāds vecāks vīrs, kuŗu līdz šim ciemā vecākais nav pat tikdaudz pagodinājis, ka vai sveicienu atņemtu. Vīrs ir pats nabadzīgākais visā ciemā, liels plāpa, un neviens viņā daudz neklausās. Bet tagad ir situsi viņa stunda: pats ciema vecākais!...

''Bijām jau sagatavojušies uz visu,'' viņš stāsta pilnu muti. ''Biju - kā to saka? - noslēdzis jau visus rēķinus. Sieva man slinka. Vienmēr tai ārā kas darāms. Nav pat brokastis vēl galdā, kad es ceļos. Un es ceļos vēlu...''

''Labi, labi,'' pārtrauc ciema vecākais, ''kā tad palika ar tiem-e tūkstošiem?''

''Ak, ar tiem-e tūkstošiem-e?'' prasa slinkās sievas čaklais vīrs un pats priecājas, ka viņam valoda iet uz māta kā ciema vecākajam. ''Ar tiem-e tūkstošiem-e... Jā, ar tiem-e tūkstošiem-e bija tā. Kad es jau biju ir sievai piedevis, ir-e bērniņiem-e - tīrais negals ar tiem, sievā atsitušies... Domāju: Ek, dzīvs jau nu vairs nepārnākšu, bet kad-e jāiet, jāiet-e, - Ģideons, ek, Joasa jaunākais, saka: Kam esot bail, lai labāk ejot mājās. Tādi šim neesot vajadzīgi. Nu, kad nē, nē - vai nu mēs-e ikurāt ar varu lai uzplijāmies? Nebija jau ar-e nekādu to karja rīku. Skat, - man pašam: tikai cirvis un to pašu sieva atcirtusi... Tu jau, vecākais, zini: tie sievieši jau vairāk pa tiem-e akmeņiem-e...''

Ciema vecākais vairs nevar izturēt. ''Cik tad jūs aizgājāt? - es tev prasu.''

''Ak, aizgājām? ... Nu divdesmit divi tūkstoši, teicu tak... vai neteicu?''

- Tātad desmit tūkstoši vien vairs Ģideonam ir, ciema vecākais domā. - Un nezin, vai maz arī tikdaudz - jo vīreļa skaitļošanai viņš tic tikpat maz, cik viņa mēļošanai. Bet skaidrs, ka lielu pulku - laikam vecākos - Ģideons aizsūtījis mājās, vai arī - tie paši aizgājuši. Liela prieka jau arī Ģideonam no šāda vīra un viņa līdziniekiem nebūtu, it sevišķi ja tiem

++++++++++++++++++++++++++++++++++ ++++++++++++++++++++++++++++++++++

zem drupām. Humānisma strāvojums izsīkst.

Bet šai pašā vecajā Eiropā, visas rietumu kultūras šūpulī, no drupām un pelniem paceļas, virmo un plūst jauna, garīga, dievišķa plūsma, kas sauc un aicina cilvēci atpakaļ tēva mājās. Zemes laimi mēklējot, cilvēce devās prom no Dieva, nonāca elku dievu varā un kalpībā, sapinās grēka važās un žņaugos; lai atkal atgūtu laimi, mieru un prieku, tai jāatgriežās pie Dieva. Ne rietumiem, ne austrumiem piederēs pēdējais vārds; vienīgais un īstais uzvarētājs ir Jēzus Kristus. Viņš uzvar, Viņš saka pēdējo vārdu. Vēl vienmēr ir īsti Dieva vīri, Kristus karavīri, kas cīnās par Viņu. Viņu priekšgalā varētu minēt sevišķi divus: itāliešu teoloģijas profesoru Lombardiju, kas, sludinot ''mīlestības krusta karu,'' apceļojis, aizraudams ar savām runām miljoniem ļaužu, daudz zemju; un angļu rakstnieku Grahamu Grīnu.

Garīgi izslāpušie cilvēki kāri uztver šos vārdus, bet it kā izbijuši jautā, vai Dievs mūs grēciniekus vairs pieņems atpakaļ savās mājās. Ak, jā, jā un vēlreiz jā! Jēzus pats nāk mums pretī, sveicina mūs, aicina mājās un liek sarīkot dzīres, jo, lūk, pazudušais dēls - no Dieva aizgājusi cilvēce - atgriežas.

Nakts šķiet pagājusi, pamalē sārtojas rīta ausma, jauns laikmets aust - mīlestības gaismas, Dieva laikmets.

trūkst kaut cik pietiekama apbruņojuma. - Griesties atpakaļ? domā ciema vecākais. - Nē, ja jau tiktālu atnākts, tad aizies un paskatīsies, bet nu jābūt divkārt uzmanīgam. Ja lieta nav droša, tad labāk tālāk...

Kad ciema vecākais pienāk diezgan tuvu karaspēka pulcēšanas vietai un pašķir mīkleņu krūma zarus, lai pats gan redzētu, bet viņu nē, viņš ierauga, - un tur patiesi varētu būt savi tūkstoši desmit - ka Ģideons savu armiju pievedis pie ūdens un liek tai nodzerties.

''Em-e!'' ciema vecākais aplaiza savas sausās lūpas. Malks ūdens tagad noderētu arī viņam - tā ērti izlaisties uz vēdera zālītē, kā to dara karavīru vairums; ne tā, kā tie daži desmit niekalbju, kas ūdeni vienkārši pasmeļ ar sauju. - Kā suņi, domā ciema vecākais, nudien, lok kā suņi, it kā tiem nebūtu laika un it kā nezin kur būtu jāsteidzas...

Bet nu notiek kas pilnīgi negaidīts.

- Kas tam Joasa puišelim par balsi! Un kas par muti! Ciema vecākais tīri vai salecas, kad Ģideons uzrunā savu karaspēku:

''Vīri! Es vēroju, kā jūs dzērāt. Un Dievs, tas Kungs arī jūs vēroja. Tie, kas no plaukstas dzēruši, lai paliek. Un Dievs lai paliek pie viņiem. Pārējie man nav vajadzīgi. Jūs varat tiet. Es saku: jūs varat iet!'' Ģideons atkārto, kad daži grib sākt runāt, skaidrot, iebilst.

Tas puika māk pavēlēt! nospļaujas ciema vecākais, pamanījis, ka arī pats pagriezies uz prom iešanu. - Nē, vēl viņam jānoskatās.

''Saskaitīt palikušos!'' sauc Ģideons, kad izniecētie aiziet, negribēdami un atpakaļ skatīdamies.

Kāds virsnieks skaita, un ciema vecākais skaita līdz. Skaitīt viņš māk. Ciema vecākajam jāmāk skaitīt. ''Simts... simtu desmit... simtu divdesmit... divi simti... trīs simti!''

- Nu, tā tomēr ir tikai saujiņa, nospriež ciema vecākais. Ar to šīs Joasa puišelis nekā nepanāks! Labi gan, ka viņš, ciema vecākais, nav šajā lietā iejaukts. Bet, ka šis Joasa puišelis nav ar pliku roku ņemams, tas ciema vecākajam jāatzīst. - Mūsu ļaudis ir izlutuši, viņš domā. - Tie pat ūdeni nevar nodzerties neizlaidušies visā garumā. Izlase tā nava. Bet - trīs simti... Nē, tas tomēr par maz.

++

Priecīgs, ka atkal reiz - un īstajā reizē! - pamanījis, uz kuru pusi svaru kauss svērsies, ciema vecākais palaiž mīkleņu krūma zaru, un, cik vien ātri ar savām īsajām kājelēm varēdams, tipina mājup.

- Nu, šoreiz Joass ar savu puišeli viņam neizspruks. Veco gan neredzēja, bet vai nu jaunais bez vecā ziņas... Un Joasa kviešu lauks tieši saiet kopā ar ciema vecākā atmatu. Hm, nav slikti. Par to pat Baalam varētu uzcelt jaunu altāri, viņš domā vēl vakarā, segu pār galvu vilkdams un saldi nopūzdamies: ''Em-e.'' Vajadzētu aizmigt. Rīt būs smaga diena. Bet miegs nenāk. Domās viņam vēl jāapstaigā viņa lauku jaunās robežas. Lauki tagad plaši diezgan. Par to ciema vecākais nevar vien nopriecāties. Tikai posts ar to Baala altāri. Viņš nevar un nevar tam atrast īsto vietu: vienā vietā nevar - tur avotiņš, otrā - arī nevar - tur pakalniņš, un stāvā vietā ciema vecākajam negribētos kāpt...

Baala altārim vietu neatradis un jau siltajos miega palagos tīdamies, ciema vecākais pēkšņi uzsprūk stāvus kā rauts. Viss ciems dūc kā apgāzts bišu strops. Sievas vaimanā, bērni brēc, vīri, ja nekas labāks negadas pie rokas, ķeras gan cirvi, gan kapli...

''Ļaudis, ļaudis!'' ciema vecākais sauc, sētsvidū izskrējis un acis berzēdams: ''Kas ir? Kur deg?''

''Ģideons!'' vīri atkliedz, ''Ģideons vajā midiāniešus!''

''Kur, kā?'' jautā ciema vecākais, bet vīriem tagad runāt nav laika.

''Pagaidi, es tev pavēlu!'' ciema vecākais beidzot sauc visā sava amata spēkā, kādu aiz svārka notvēris. ''Runā!''

''Es-e, mēs-e! Jāiet!'' notvertais izrādās ciema vecākā runas veida cienītājs. Bet ciema vecākajam tagad nekādi ''ē'' vairs nav prātā.

''Stāsti, ko zini,'' viņš uzbrēc.

Žēli vīrs noskatās pakaļ laimīgajiem, kas dodas ienaidnieku vajāt. Viņam, acīm redzot, kaŗā šļavu gūt nav vēlēts. Liktenis.

''Stāsti, kā Ģideons varēja uzvarēt, ja tam bija tikai trīssimti vīru,'' ciema vecākais atgādina.

''Es-e jau ar' nezinu,'' saka vīrelis, nobijies. ''Bet, ek, redz, ko esot izdomāj's. Sadalīj's savus vīrus trīs pulkos. Tumsā no trim pusēm iebruc's midiāniešu nometnē, taurēj'ši, sadaužīj'ši māla krūzes, vārdu sakot - taisīj'ši tādu troksni kā pie Jerikas un saukuši: Tā Kunga un Ģideona zobens! Midiānieši apmulsumā apkāvuši paši savējos un nu bēgot. Jāiet, varbūt, ka arī es...''

- Hm, domā ciema vecākais, par savu nejaušo adjutantu vairs nelikdamies zinis. - Nav slikti arī tā, Ģideons būs varonis, un es, cie-

ma vecākais, - tas taču viesiem zināms - esmu atklāti nostājies viņa pusē. Man pat ir liecinieki, ka esmu gājis pieteikties viņa karaspēkā. Joasa lauki jau nu gan paliks Joasam pašam, bet toties arī Baalam altāris nav jāceļ. Ja jau Gideons uzvarējis, tad jau, acīm redzot, Baals pret viņu neko neiespēj.

''Labi!'' saka ciema vecākais un garšīgi nožāvādamies, tipina uz istabu. ''Līdz rītam vēl jāpadomā, kā sagaidīsim mūsu varoņus.''

* * *

Jā, tēviem sava - un dēliem sava bēda. Un Dievs vien zina, kas viņiem vairāk bēdu sagādā: midiānieši ar saviem teltīm, vēršiem un ēzeļiem, vai pašu mutes bajāri un gudri ciema vecākie. Bet ar Dieva palīgu un drošu sirdi kā tēvi, tā dēli var uzvarēt visas grūtības. Un kad es to rakstu, man ir tā, it kā arī mums kāds sirms vīrs - Bībele saka: eņģelis - būtu dievpalīgu devis un gaidītu, lai mēs to atņemam. ''Dēli,'' viņš saka, ''jūs esat aizgājuši no Dieva. Atgriežieties pie Dieva, un Dievs arī jums palīdzēs, tāpat kā viņš palīdzējis jūsu tēviem.''

VAI ESAT ATJAUNOJUSI?

Ar aprīļa mēneša numuru mēnešrakstu ''Mājas Draugs'' piesūtīsim tikai tiem, kas to pasūtinājuši. Ja neesat Mājas Drauga abonementu vēl atjaunojuši, neatliekiet, dariet to tūlīt. Lūdzu miniet, vai jūs abonementu atjaunojiet jeb uzsākiet.

Pagājušajam numuram pievienotais atgādinājums, protams, domāts tikai tiem, kas mums abonementa atjaunojumu pa tam jau nav piesūtījuši. Laipns lūgums piedot, ja ar savu atgādinājumu mēs būtu apgrūtinājuši tos, kas jau paši atcerējušies. Pašreizējā darba sastrēguma laikā tas vienā otrā gadījumā, diemžēl, varētu būt noticis.

Abonēšanas maksa līdzšinējā - $1.50 par gadu, piesūtot mājās; $1.00 grupu pasūtinājumiem, ja grupa nav mazāka par 10 abonementiem.

Par saņemtajām iemaksām piesūtīsim kvīti, tiklīdz, ka tas būs iespējams.

Jūsu pašu labā, atkārtoti lūdzam paziņot savas adresu maiņas, jo vēl vienmēr atgadas, ka saņemam izsūtīto mēnešrakstu atpakaļ ar pasta atzīmi: ''Adresāts šeit vairs nedzīvo.'' Tāpat lūdzu nekautrējieties, bet ziņojiet nekavējoties, ja, neskatoties uz abonementa pasūtinājumu, jūs to tomēr nesaņemtu.

''MĀJAS DRAUGA''
izdevniecība

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

POSTMASTER: If addressee has removed and new address is known, notify sender on Form No. 3547, postage for which is guaranteed.

FRIEND OF HOME

English Translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Volume No. 3 | February, 1952 | No. 2/24

Pastor J. Strautnieks

YOUR SPIRITUAL SOIL IS NOT A FALLOW GROUND

Dear reader, I do not know what your eye looks for first when you open a just received copy of this monthly. But before we, having read it, put it aside, let us have a look at that space of the issue's heading which, because of the reason that there we can read but the respective number and the respective year, is noticed least in general. But exactly the latter since the last month has been changed already the third time. Majas Draugs has begun its third year's course. Certainly "three" is not a large number and there is nothing to do with the real anniversary; this change, however, and the intention to proclaim God's word also this current year reminds us of something to be aware of. Methinks it is not a thing that goes without saying, when having come on America's shore we found this monthly already waiting for us and that we probably even thought: there was no other way. Let us be conscious of the fact that in publishing a religious periodical in Latvian the local church has shown the spirit of its Christian charity. Let us, to whom this periodical has become already dear, show our appreciation.

But there are many in our midst, and all of them are certainly not outside any ecclesiastical fellowship, who have not been and still are not much interested in the message of God's word, though it has been published in the Latvian language and proclaimed by Latvians themselves. Let us take the liberty of asking them this question: was the help from above and the good tidings to our terrified hearts necessary only in those days when, like frightened birds, from our evil persecutors we were hiding in the swamps and forests of our homeland ten years ago? And, coming closer to more recent days, I remember how the Latvians sitting or lying in an air-raid shelter and counting the periods between the bomb explosions were happy beyond measure if they by chance found in a pocket of their topcoats a crumpled song sheet, left there from a probably forgotten service. That songsheet went from one hand to another one then, and it was read from the top to the bottom maybe ten or a hundred times.

It would be very bad indeed if we had not learned not a bit from all the shaking and alarming events of the recent years, if we had remained exactly the same as before. God has spoken mightily and He still is speaking to the nations of the world, and we at this moment cannot unriddle what God has in His mind for us and the world in the future. The best thing to do therefore would be to consider more what God is expecting from each of us, what is His will in case we, being weighed in the balances once more, would not be found wanting. Let us try learning each day again and again to receive everything from God's hand in that spirit and insight that not we are building up our life here from now on by our strength and by our skill, but realizing that all that we are building up and forming can be built and formed only because of the reason that the merciful and mighty God is with us. Even in our rainy days, which probably not a single one of us has escaped, we still can be thankful beyond measure for that grace alone that we are alive and well and that we are

on this side of the dreadful Iron Curtain.

Your spiritual soil is not a fallow ground, Latvian; God Himself is ploughing it. Do you not realize that God's almighty hand turns the souls like clods? Let God be effective also with you, my friend from aside; let in you be born that new creature who knows that the old things are passed away and that everything should become new, in order that God's plans with this world and man should be fulfilled. I think Majas Draugs especially could be a faithful companion in this growth of the soul to all of us. Therefore this periodical is so necessary, for necessary is God's word to all of us, more necessary than anything else. I know many countrymen to whom, borrowing the words of a poet, their lives have passed by, whose health has been destroyed, who have not a single dear heart of hand; nevertheless they - as if for that very reason - are making the attempt of standing on that way which also in exile has been chosen by God and not by a blind coincidence - with their eyes open and with eagerness. It is a real pleasure to hear nice words about our folk and about hope for a brighter future, but it is sad to notice that the speakers, though having taken into account even the most complex political problems and all possible combinations, have forgotten one thing, namely God's will and our readiness to accept and acknowledge Jesus Christ as our only and real Lord and Guide. Therefore it is right and beneficial that there is at least one religious publication that gains ground, is heard and reminds to all of us, even to those who do not want to listen, the spring of eternal strength, to which we should lift up our hearts and minds.

Some practical suggestions: could not we all in a certain degree become missionaries in searching ways to introduce and recommend to our friends this, for the time being, stingle religious periodical in Latvian on a larger scale? Could not they whom God has blessed more with the material prosperity - present an annual subscription of Majas Draugs on special occasions or without any special reason? in such a way we should comfort many a friend here in America as well as in Europe, for instance in the old peoples' homes and hospitals. And how marvellous it would be with such a present to make friends for this Friend of Home among those who do not pay much attention to the fellowship with the proclamation of God's message. In racking our brains a little bit, in giving a little bit of our means, we could be helpful, that in this Anno Domini 1952 the subscriptions for Majas Draugs would be doubled. Does this sound impossible? Certainly not, for these our efforts would be efforts made for the benefit of God's Kingdom in which even from a small seed can grow up a wonder of a blessing beyond measure. Might God grant it.

* * *

Pastor A. Veinbergs — II Thes. 2:13-15

CHRISTIANITY: WHENCE IS IT, FROM GOD OR FROM MEN?

We could make this following statement, and no one would contradict us: We are Christians. But on the other hand, we could also put it this way: Are we Christians? And what would we answer to that? There would emerge even new questions. Is there any use in being Christians? What has Christianity accomplished; which goals has it reached? It has not prevented the destruction of this world - namely, lands, governments, nations, families, men - by the Lord of Hell (and we could surely use this expression of the late centuries). This time, however, there would be some arguing. Christianity has not been asked what is to be done. The world wanted and still wants to get along without Christ. Unfortunately - and this miserable statement should be made - the Christians themselves often have been

determined, and still are determined, by other forces. Conceding, most of us would say, "We want, we try to be Christians." How nice it is to be like those about whom the aposle Paul says thanks to God - "the beloved brethren of the Lord." Our life would have a different appearance if the Christian ideals would be realized once.

But whence is it? From God or from men?

I. Christianity is human, with all the shortcomings and imperfections of the human institutions. It belongs to this earth, for it has been caused by the human preaching: "by our preaching" God has called you.

There is nothing to regret when Christianity and everything within it - the Christian church, the Christian school, the Christian philosophy of life - has been built up by human toil,sweat, and efforts, by human enthusiasm and sacrifices. And among those men the apostle Paul should be mentioned as the first. "Stand fast," he says, "and hold the traditions which ye have been taught, whether by word or by epistle." Christianity has been built upon preaching. Paul's job was to preach "Christ crucified, unto the Jews a stumbling block, unto the Greeks foolishness; but unto them which are called - the power of God." Paul had his opponents among his own countrymen - to them he seemed an interferer, and among the heather he seemed crazy. At Damascus he was let down by the city's wall in a basket; at Athens, having heard of Christ's resurrection, the philosophers lost interest in him. In the year 50 A.D. he arrived in Thessalonica soon after he had come to Europe. In three weeks he reached much. Jews, as well as the proselytes, searched Christ, so among the Jews there was uproar. Hold out, be patient, he admonished. Great events, he said, were coming. Christ himself will come in glory. Paul had to flee from Thessalonica, but it did not hinder him and both his assistants, Silvanus and Timotheus, from writing a letter to his new friends.

Even today the mission work, as well as the Church and religious life, without preaching is not possible. There should be men who do it with their whole heart. "Preaching comes by faith." Faith is its force, its motor force; the gospel, the good tidings - its content. Who knows the reasons why some people are trying to cheat themselves? They have plenty of everything, they say. They do not need anything. Some Latvians are of the same opinion. Nevertheless, we all are longing for true, pure joy, for a message where faith, hope, and love would have something to say.

Are we expecting deeds? All right, the distance between words and deeds is not so large at all. The words, the preaching, have their influence on deeds. Even the Quakers, whose goal is Christianity in deeds, cannot get along without preaching.

Paul mentions also the Scripture. It is very important especially in our situation. In our parishes and sections our Latvian pastors in the United States have members whom they have never seen or whom they have not seen for a long time. Their worship is but reading. Besides their silent prayers to God, Majas Draugs is the divine service in Latvian for many of our countrymen. Our Bible at home should not be covered with dust. Let it be our source of strength and the finger-post of truth through dust and mist. It should not be anything unreal. There is no living Christianity where it seems to be sufficient with attendance of services alone. The service should be brought home into the family life and into the hearts. There is no living parish where the worshiper is the pastor alone.

Read! Live in the light of the Bible, live in the "holiness of the spiritual life and in the faith of truth."

However, there could be a spiritual life where there is no holiness, where there is no belief in truth, where nothing seems to be safe, true, where the question has been put, "What is truth?" The gospel, whether written or spoken, opens the eyes to the truth and the hearts to love.

If a man is living in the utmost darkness, he does not see any values; he does not see the dangerous rocks and cliffs either. We can go by train through the most beautiful land and look through the window with desiring eyes only in vain at night. How different is the same ride when there is a bright day: one can observe huge mountains, deep valleys, mighty castles - the glory of God's world.

The gospel turns this life into a bright day. You can see, and you can be seen. There are no secrets. Your eyes have been provided with a dim reflection of the eyesight of Almighty God. In men and things around, you see the reflection of the Almighty. And both you and a multitude of your likeness are striving to inherit the glory of Jesus Christ.

II. Nevertheless, Christianity is also an affair of God. God has given the good tidings; God has given the strength for preaching, the longing for holiness of the spiritual life and for the love of truth. He has aimed at the glory of Jesus Christ. There is one old argument about God's doing and our abilities. In the Catholic Church the deeds have been emphasized: our salvation depends on our deeds. And the Church, they teach, can provide those who lack them with the deeds of others from the treasury of merits. Some scholars think that the 95 Theses were not the real beginning of the Reformation. The real beginning was the theses at the University of Wittenberg some years earlier when Luther announced his view on justification by faith. It was a revolution in the thinking of that time. We have gotten used to it. Man has been pushed down from his pedestal. God is the doer. He who really counts is God. Man can only receive, and namely, that which is given by God. That is the meaning of faith. God has given salvation in His Son Jesus Christ. You can accept it, or you can go away with empty hands.

It seems it is leading to passivity. But it does not; it provides us with a spiritual life animated by holiness. It brings truth to victory in everything. It provides us with a life which can be lived only by the Chosen. For this very reason, Paul says: God called you. Christians are the Chosen by God.

The other day I heard a preacher describing the church as a social organism. What are its characteristics? There is room for the abilities of each individual. Even more, everyone is necessary - with his peculiarities and talents. If there is but one absent, we feel his loss at once. There is something more necessary than a member, a number or offering - the man himself is necessary. God is searching all. God needs us all. The church consists of individual souls. Do not remain aside! We have a great holy inheritance given by God, namely, the good tidings: peace of soul and good will. This inheritance, however, is also a task for which we should "stand fast." "Therefore, brethren, stand fast," for "God hath chosen you."

* * *

Klara Zale

WHEN SEARCHING GOD

I am not worthy, God, I feel it -
That Thou would raise and guide me
And teach me how to live in Light,
That Thou would notice me at all
And count my years and heartbeats -
I am not worthy, God!
I can't belive
That I am of Thy likeness,
Then I would be much closer, God, to Thee.
But as if in a marsh, I'm walking
And breathing in its venomous breath;
It's sedges cut my feet and make them bleeding
With blood bewildered by the earthly beauty.
I have not any likeness, God, of Thee.
A tiny cherry bloom reflects it more
When, clinging at a flying birdie's wing
And being silent, it inspires the bird to sing -
To sing to Thee, to Thee alone.
This tiny bloom, I think, is more like Thee.
What are my songs, oh God? Thou seeth them:
They hurt them whom they touch
There is no dew for any soul;
My songs are like a bitter spring -
From sepulchre it comes, from sepulchre...
And being full of death, it tries to sing of Life,
And faintly feeling the Bright Countenance
It raises up to Thee as a silvery jet,
But falling down again it disappears
In depths as dark as night and hopelessness.
Thou see, oh God, how could one pray to Thee,
Who more and more is sinking down;
How can one say Thee thanks for life,
When feeling thrown so far away from Thee
That walking all the ways
One can but hear the absence of Thine peaces
And not a single sound when asking: Where to go?
Where can I find Thee, God, I beg Thee,
Approaching to the setting sun
And knowing that behind me
My shadow lengthens more and more?
My heart is beating like a bird against a glass
And wants to be with Thee, but - can't.
God let me disappear, but make my soul
To be the seed that feeds that bird which sings to Thee.

* * *

THE METHODS FOR SEARCHING THE TRUTH

A lecture read by Fr. Dravnieks, cand. math. on December 19, 1950, in the cycle of lectures "A search for the philosophy of life" arranged under the auspices of the Latvian Christian Students' Association.

We shall frankly admit that among those who call themselves "Christians" there are but few to whom the privilege has been granted of being real Christians, namely of having found in their faith a place and trust deep enough for going their way of life without any fear and nervousness. The modern everyday life does not promote the growth of a Christian. The cultural movements do not bring one nearer to this goal either. A great deal of our era's cultural explorers have made the statement that the main reason for today's crises is due to the lack of a real religious feeling.

What has led man so far away from the teachings of Christ, which once revived the whole life? It is the ways which men of West Europe have gone in searching for truth. In many spheres of life, as for instance in technics, architecture, etc., these ways have been successful.

Let us have a look at the methods for seeking the truth, the result of which is our modern life. In doing that, our main considerations will be to find out the answer to this question: is it true that the same methods which have been so useful in dealing with the scientific problems necessarily lead us away from the Christian religion?

I. Already the ancient Greeks noticed that we often come to contradictions when trusting in our organs of senses: in a distance the trees seem to be much smaller than in the nearness (the perspective); a stick put in water looks broken, a cold hand put in luke warm water feels warmth, in hot water it feels coldness. In a word, true insights are available only when correcting and ordering the data comprehended by the organs of our senses in a series of deductions where there is no contradictions. Thus logic becomes the main tool for finding out the truth. Here such deductions have been accepted as self-evident: 1) the intellect can comprehend the whole reality, 2) there cannot be any contradictions. The lack of contradictions is supposed to be the criterion of a judgment which corresponds to the reality. This presumption results in the opinion that 3) the truth generally is reflected in a philosophical system where by the help of logic (without any contradictions) has been ordered all that people know. If for reasons of unity and completeness of the system, the logic demands that a certain space should be filled up with facts yet uncertain, these uncertain facts often are proclaimed as certain yet temporarily undiscovered truths.

Even in the 20th Century most of the philosophies of life in Western Europe have been formed on the basis of the already mentioned four points. At least upon this basis have grown up philosophical movements which have found a vigorous echo among the Europeans and which have caused the rejection of the Christian religion, namely the so called mechanical conception of the world and materialism. Upon this basis have been built also several rationalistic and idealistic systems of philosophy (Hegel, Fichte) which in theory are devout indeed; practically, however, for the Christian religion they have not caused less harm.

II. Nevertheless, the already mentioned sketch of searching for truth now does not stand the criticism in a single point.

1. The errors of the first point have been noticed by the philosophers and the insight of those errors should be estimated as one of the most remarkable achievements that philosophy has ever accomplished. Kant, the German philosopher, has proved that the reality beyond us - the thing in itself (das Ding an sich) - cannot be included in the logical formula of thinking, for, e.g., ideas as essential as time and space do not belong to the things at all; people when comprehending add them to the things as the green color when looking at them with green glasses.

2. The truth sometimes should be described by contradictory terms. Characteristic examples here have been supplied by the modern mathematical sciences, which by the way have succeeded best. No wonder that they are dealing with the simplest zones of the reality, namely the world of the material bodies. For example, in the wave mechanics Newton and Heigens have different and contradictory hypotheses. It seemed self-evident to choose the one or the other. Therefore in the history of optics we see a struggle between both the interpretations of the light. Sometimes one has the upper hand; sometimes, the other. The result, however, surprises. Now we know that Newton is as much right as Heigens in the question of the mechanics of waves; truth is the combination of both views.

3. There is not a single philosophical system where everything which we know would be put together without any contradictions. The systemizers generally subordinate the facts to more or less ingenious selection. It could be that the facts not included in the system constitute only a small amount of our present knowledge, but they are fundamental. Thus the systems which are supposed to include everything often are but skillful combinations of several truths and errors. The logical sense has the imagination of having reached the inevitable conception of the truth; the history of the mathematical sciences, however, shows that for the sake of those facts which have not been included in the system, it is much more profitable to give up all the system than to do the mending work in order to get all the facts even in deformed shape into the system. The examples: the discovering of the theory of relativity (Einstein) and the quantic physics (Planke) as well as the consequences in the modern physics.

4. If the invented system cannot master some facts of its own zone, its transfer to another, stranger zone of the reality is even more doubtful. An example: The failure of the mechanical ether model in the optics (Kelvin); the mechanical analogies cannot be transferred to the optics. The plausible uselessness of religion in the mechanical conception of the world and materialism is the very reason of such a transfer. Certain insights which are correct for the world of the material bodies have been transferred to the zone of the soul's reality without sufficient criticism - in order to build up a completed system.

III. The ways for searching the truth outlined in the first paragraph in some zones of life, however, has led to undisputable success. Therefore something will be correct. There, and it is so. But in the mentioned sketch other parts should be emphasized.

1. The right way for searching the truth is not the way of making conceptions without contradictions; it is the way of discovering the true facts, no matter whether they are clear for the intellect or not; i.e., whether they are contradictory or not, whether men like them or not.

2. Logic is a wonderful instrument for searching the truth, but it does not decide which is truth. It is not the criterion of truth. An analogy: in some respect we might compare logic with the threshing-machine. It produces only when something

has been given to it as a raw material. In the stalk on the field an experienced one can distinguish the grain and the chaff. If the same stalks, however, have gone through the threshing-machine, one does not need to be an expert when distinguishing which are the grains and which is the chaff. The threshing-machine does not produce anything new. It selects but that which was already given. In the geometry of Euclid the machine of the logic receives a few axioms. The produce are hundreds of theorems and deductions. No one can see them in the axioms but they are hidden there. By the way, it should be remembered that the main interest should be paid not to the mastering of the apparatus of the logic (the result of the pure logistic might be only the noise and the dust), but to the material which is put into the machinery of the logic and what has been produced. In short, we can observe here such a picture:

a) the material available to logical reasoning are the fundamental ideas intuitively received by the geniuses. These truths are always expressed in a symbol, parable, fable, model, etc., for "the things in themselves" the intellect cannot comprehend.

b) the sources of the intuitions of the geniuses. From where do they receive them? Obviously, we have to take into account the existence of real worlds beyond this world, which are symbolized by such words as heaven and hell. Out of them there are ideas "broadcasted", which the geniuses can receive easier than the common, normal men; from heaven come the ideas, truths which bring blessings for men; from hell, ideas which bring more misery than anything good, the mixture of the truth and of the lie. This, however, is a different theme.

3. How to decide: is the intuitive idea true, or erroneous? Here might be of value the deductions which appear when evaluating these ideas by the help of logic and when proofing them in practice. The proved excellence and the success in mastering the task should be taken for the criterion of the way of the truth. The goal of the scientific activity might be - not an elaborated, stiff logical system, but an alive dynamic search for the truth which, paying no attention to any prejudice, accepts the intuitions, making use of many even contradictory models (symbols) at the same time if necessary, and when in such a way success can be reached in solving a problem - new insight which have verified themselves in practice. In such a way remarkable results have been reached in the modern physics, and the exemption from religion is not necessary at all. The great modern scientists (Edington, Gene, Plank, Jordan, etc.) are even very friendly to it.

Related by Dr. J. Bikse

* * *

Leonids Breikss

MY RETURN TO CHRIST

My Faith

Nevertheless, there was many a moment in my life when I thought: I saw and understood God and His will, and what He expected of us.

At those moments I said to myself, "When you have not performed and accomplished anything else, write about everything that seemed to you good and right and that led toward God. It possibly will be useful to anyone who has searched for God as you have done."

So all these years I have been writing a book, "My Faith."

Now I have already written many hundreds of pages. Nevertheless, my heart is not satisfied.

But if it is not satisfied, if it has not peace, what peace can it bring to others? Oh, less than satisfied. Even when writing this book, it has been full of the deepest despair.

But a desperate man is only he who does not know the right way.

* * *

Pastor K. Kronis

THE DIFFERENCE OF VALUATIONS

There was a time when the meaning of Latvian literature was covered with the term "spiritual literature." The progress of our history of civilization has created a situation where both the previously mentioned are not only apart, but sometimes on both sides there is noticeable the inclination, accentuating their priority rights, to look upon one another from the view-point of superiority, in other words - to derogate. To discuss the causes of this fact is not our task here; neither is it the purpose of this article. Stating only the fact, specifically we would like to mention one particular moment which could "cool off" the relationship considerably, and that is the critique, the judgment of values on the one side as well as on the other. In this connection two different and significant moments are to be mentioned, when a) the literary critique values the compositions which have originated in the atmosphere of church and its requirements, and b) when in the name of church the general literature is valued - not even pretending to solve the problems henceforth, but illustrating with examples, striving to show the peculiarity of the problem more perceivably.

I.

Beginning with the first of the mentioned moments, where the literary critique judge about the present spiritual literature, at once there must be mentioned the ruthless opinion of the values. It is a sharp, sometimes also snappish language, which in these cases has been heard or read. But it could not be said always that the ruthlessness of the opinion necessarily would mean the ruthlessness of the valuation, namely the approach.

It is undeniable that that which is written for the church or about the church, drawing from its own sources, has a specific character. There are elements which in other cases are not primal and also not necessarily indispensible. But if there has been chosen a certain general form of art for the expression of it - for example, the poem - then also the judgment must be accepted which is expressed viewing the respective aspect - of course, as far as it does not effect the specific matter.

Talking here about the literary critique, we assume a priori that it is absolutely objective and honest. The valuer consequently does not permit the personal sympathies and wishes to predominate; about that he either does not publicize anything or makes a remark about the personal declaration to the particular spot. With that is not said that the critic should wipe out his personality entirely, thus becoming an automaton in a machinery for ready-made, standardized judgments; quite the contrary, only the personality is able to subjugate to the control of

a "cool mind" all the subjective. The literary critic contemplating any composition, also of the spiritual literature, first of all applies the aesthetical criteria: how the certain content is expressed; how much the author has realized his intentions; have the requirements been realized which are set up by the form of the work chosen by the author? The contents of the certain work can be touched by the valuer only for as much as he is competent to judge it, paying his attention primarily to the fact whether the work in consideration is significant in general or "vain." It would not have to be emphasized particularly, that for a valuable work of art in general, the expert could recognize and would recognize also that about which the church on its part will not want to refer to positively.

I am going to mention but a single example. Round the stem of the hundreds of years old tree of our Hymnal, which has been supplied with the names of the authors of the hymsn and with some data of their biographies, in our homeland as well as in exile there has creeped up the bushy and changeable foliage of song sheets. In its variety it really reminds one of a tree in the inexpressible multicoloration of autumn. Nevertheless, the variety and quantity (also antiquity) do not quote the value. We are and can be proud that the first personality and beginner of our poetry in the 17th Century is C. Firekers. His work was devoted to the Church exclusively, but it is of great value not only to the Church. We are lucky being able to count Prof. L. Berzins as the master of our hymns of the present period, whose accomplishments have been recognized as real masterworks also by the secular critics. And these two names are not the only ones that are of reverence in church and literature at the same time. But there is no pretext of being touched when hearing that there are many hymns whose poetical value are low or which have no poetical value at all. When reviewing the supplement of our Hymnal already Prof. Adamovics pointed out such examples in the supplement as well as in the Hymnal itself. Going to the details I still remember his judgment on Hymns 621 and 795. In the latter, an unknown "master" has spoiled the second verse of the hymn written by A. Saulietis. In its "new edition" the pictures, interpolated in a wrong place and without any connection, are skipping out of the whole context. Against it a protest has been made publicly also by Pastor A. Vitols, a spiritual poet and a good acquaintance of the late writer.

The list with the names of the contemporary authors of our secular literature is very short in our Hymnal. There are a couple of hymns written by one or by another, including the most modern authors. Some unique and deeply religious poems have been forced to remain outside because of the unfitting rhythm or because of other motives. But let us not think that the rhythm is the only reason (its role could not be denied) that in our church poetry there are so few names outstanding in our secular poetry. The reasons certainly are much deeper and more serious, but it is a theme of a different character. One thing, however, is clear: that most of our church hymns have been written either by pastors not all of whom have been provided with the talent of expressing themselves in poetry correctly, or, as for example, in the song sheets and also in the collection "Dzivei un Muzibai" ("To the Life and Eternity"),by those verse-makers whose writings of a different character have filled the waste baskets of our newspapers or literary periodicals. The ruthless judgment of the critics of literature here would have had its right place. Nevertheless, the critic of literature has also his boundaries which he should not loose. Their crossing and judging respectively find faults in things which are known but from far or not at all. The expressions about problems, toward which the critic himself has a peculiar or even a negative attitude with the pretense of being an objective judge, means a slip into unobjectivity past saving. Here could be assured that an anti-Christian, for example, judging Christendom and the Christian world, will have but a polemic attitude. Will a

non-Christian in the neutrality of his philosophy of life have the ability of such a consequence that he will not do wrong to the Christian momentum? This question shall remain without any answer here. The principal attitude of the author should be regarded too. A quotation of a certain sentence or a paragraph is not sufficient, for it to the ignorant can make a wrong impression about the author. There are no lack of authors in our own as well as in the world's literature, in which, and they by all means are remaining on the Christian basis, has occurred a sentence here or there which, when reasing it, make a Christian speechless. Nevertheless, it does not prevent them from praising Christ and of saying very obliged words about His Church in the following pages.

* * *

Edvarts Tuters

THE LITTLE CHURCH-GOER

The memories, or better to say - an experience, of which I am going to relate here, is connected with the winter of 1925 in our dear home-land. During the long years of war my health was shattered. The commission of physicians assigned me a one month leave in order to improve my health, recommending that I spend this time in the province or in the quietness at the beach of Riga. I decided on the closest - the beach of Riga. A friend of mine owned a summer house there, on the banks of Lielupe not far from the cape of Stirna, amidst the slender pine-trees. My friend set at my disposal a comfortable room and kitchen.

When I arrived at the beach, February was almost at an end. Still there was much snow. The nights were cold and frosty. Yet during the day the sun was warming so energetically that the top of the roof began to vapor joyfully, and the moisture running down the roof created at the southern side of the house big icicles, which were like glistening crystal swords. That meant the power of winter was broken and time was going toward the spring.

I was getting up in the morning with the sun. Then many hours I would roam on the beach or walk the silent paths of the woods, inhaling eagerly and deeply the strong air, which, warmed by the sun, had already the light fragrance of the coniferous trees. The strong air incited and refreshed the exhausted flesh, but by soul I was entertaining by reading old and dear books.

One Sunday morning I had planned to set out in the direction of Bulluciems first, so that I could turn towards Bulduri later on because in the church of Bulduri that day the service was to take place. During the night the snow had fallen and it had drifted a little. That slowed down my pace.

I could spot already the first cottages of Bulluciems, when, on a quiet, small path, I met a small, tiny boy, perhaps five or six years old. His pale and hollow cheeks and his poor clothing were evidences that in his home was reigning a bitter need or even worse. The little boy, seeing me, shyly said "Good morning," and made himself ready to swerve from the path in order to let me pass. Answering his greeting, I asked where he was going. With wide eyes he looked at me, then with his outstretched hand pointing to the direction of Bulduri, he said shyly, "Do you hear, it is ringing in the first time already." Only then I noticed that the boy was carrying a Hymn-book wrapped in a white kerchief. Now I understood that he was going to church. I was pleasantly surprised, but into my soul crept a heavy notion. I continued to question the little church-goer: Why was he going to the church alone, where were his father and mother? "I do not have

a father anymore. The sea took him away. And my mother is home, sick. I am going to church to pray to God, so that he will send my mother health."

So simple, yet so sad, was this answer! Something in my breast cracked... Tears came into my eyes...I wanted to ask more questions, but all the words were choked up. When the vehement surge in my soul was gradually subsiding, the boy was already gone. With heavy paces I was following him. There were not too many attendants in the church. The biggest part of the coasters during winter lived in Riga, and only with the coming of spring they returned to their summer quarters. Entering church, at once I spotted my little acquaintance. In the very last pew, kneeling down, covering his pale cheeks with his little palms, he was absorbed in a sincere prayer. Not wanting to disturb the little worshiper in his heart-aches and hopes, I went around some pews and sat down some rows in front of the boy. And when the congregation began to sing, I distinctly could hear with what a deep yearning the boy was singing along with the others: - It was strange: that my prayer also in that service seemed to flow more ardent and more yearningly...

On the following day, crossing almost the whole village of Bulluciems, with the help of a little girl I found a little fishers-hut with a reed roof. Then the door was opened by my little friend, and he did not seem so very sad anymore. The boy's mother though very weak yet, was sitting in her bed now, greeting me with these words: "Look, my guest, the dear Heavenly Father has listened to the sincere prayers of my little son; today my pains are much quieter."

*

From that day on we became good friends to one another. Now and then I sent to my little friend some book, and he answered me with sincere letters, saying that he especially enjoyed those books which told about good, God-obeying people. I understood that he himself was one of them. Would that we all could be like that from childhood on - familiarized and accustomed to God's word.

* * *

Kristaps Valters, Jr.

DAWN OF A NEW ERA

(Parable of the Prodigal Son, Luke 15:11-25)

Once and again, reading the New Testament, we are deeply aroused and touched by the parable of the Prodigal Son, because in it we perceive something from our own lives: our innocence, childhood, beautiful, white days in our father's home, leaving it, getting entangled in sin and shame, sinking into the swamp of passions and greed, and perhaps also determination to rise, regret our faults and return to father's house.

But in this parable we also can perceive the progress of the historical development of the whole world and mankind; thus the specific episodes of the story will not contain only the days of one man, but will last for decades and centuries.

*

With the coming of Christ twenty centuries ago a new era began in the history of mankind, a new, great era, - the Christian era. The self-denying deeds of the apostles and the death of the blood-witnesses made one nation after another join

the Christian religion and urged them to start shaping their lives according to the teachings of the New Testament. Although all the barbarity did not disappear, it is undeniable that gradually there formed a union and family of nations. It had common spiritual treasures, which united all the people into one big family, the Father and Head of which was God and the oldest, most trustworthy brother - Christ. This big family had also its common houses - the large, Gothic Cathedrals, in which people assembled in their days of feasts and joy, in order to sing the songs of praise and gratitude; and also in the dark and painful ill-times, in order to pray for God's mercy, protection and forgiveness.

Thus the European nations lived in their father's homes for long decades and centuries.

*

But then new thoughts and ideas awoke. Great writers and thinkers summoned men to turn more to the earthly life, to pick the earthly blossoms and to perceive the value in them. The glance of men, which up to this time had been turned to the eternal horizons, turned to the earth. Man was announced as the only master, and the earthly blossoms for the highest truth and happiness. Cheering, singing and dancing, with new yearnings and hopes mankind left its father's home, in which it felt unfree, and went out into the world on new ways to seek happiness. But in the father's house there were mournings, and those who stayed wondered if they were not to be blamed for the departure of their brothers.

Behind the gates of the father's house, abroad, mankind did not feel well. New continents and lands were discovered; all the world's seas were sailed around; the ways and forms of the stars were explained.

The world's wise men seemed to have found the formula of happiness and announced it to mankind - the individual freedom, in the economical and political, personal and religious life - and they effected that in the Great French Revolution. Millions of people assembled under the flags of freedom, fought and collapsed on the bloody barricades for the three great words: liberty, equality, fraternity. But these words deceived the people. Unexperienced activity developed the economical life, flourished the trade and industry, increased money and goods. But gradually it concentrated only into the hands of the upper circles and individual millionaires - the elite of men - who perhaps were the most capable and the wisest, but not always the best and the most morally irreproachable. The lower classes were depressed into greater and greater poverty. Individual freedom created a tremendous social difference and injustice. In men hostility and envy of classes rose up; faith in the word "freedom" disappeared.

Then in the masses of people a new formula of happiness was thrown - collectivism. All the goods and properties belong to the state, all people must be equal, with equal rights to work, bread and welfare. This way to happiness was smitten by the Russian Revolution and realized by the Soviet Union's communistic state. But this way moved toward still greater distress and misfortune. First there was an enormous process of leveling, making the upper crust equal with the lower. Men lost the desire to strive forwards. People were transformed into the work-tools, weapons, numbers in the hands of the state power. Collectivism developed an absolute tyranny of state.

To secure against the harmful and saboteurs, the state prohibited every economical, political, personal and religious freedom. Millions of people were confined and deported to uninhabited territories.

When World War II broke out, not only the old and might cities and states, nations and regimes collapsed in its terrible catastrophes, but also the old foundations of mankind.

*

And now in mankind rules an era of enormous confusion, collapse and fears, which is revealed most of all in Europe, which in the last decade has suffered and experienced much. In one of Germany's big cities an inquiry was arranged with the question: What is your opinion of life? 60% answered "fear". Fear of another war, the atomic bomb, new sufferings and misfortunes, unemployment, from oneself, etc. The man of our day who has experienced that the whole science and technique serve only for terrible destruction, who has had to live on a thin slice of bread to satisfy his hunger and live in a damp corner of the cellar to escape from death, he does not trust man anymore, his words nor his promises. Man's faith has been buried under the ruins. The course - humanity is going out.

But in this same old Europe, the cradle of all Western culture, from the ruins and ashes there rises, bustles and flows a new, intellectual, divine current, which calls and invites mankind back to its father's home. Searching earthly happiness, manking, which has departed from God and come into the power and service of gods of idols, must return to God. Neither to the West nor to the East will the last word belong: the only and true conqueror is Jesus Christ. He conquers; He says the last word. There still are true men of God, the soldiers of Christ who are fighting for Him. As the first of them,two particularly can be mentioned: the Italian professor of theology Lombardy, who announcing the "crusade of love" has toured many lands, inspiring millions of people with his speeches; and the English writer Graham Green.

Spiritually thirsty people eargerly receive these words, but at the same time as if frightened ask, will God take us sinners back into his home anymore? Oh yes, yes and once more yes! Jesus Himself comes to meet us, greet us, and summon us home and he bids to arrange a feast, for, behold, the prodigal son - mankind gone away from God - is returning.

The night seems to have passed, at the line of horizon the daybreak is flushing, the new era is dawning - the era of love, light and God.

* * *

A GREETING FROM A MAN OF GOD

(The End)

Some time later, rumors begin circulating in the village: Gideon, it is said, calls together an army against the Midianites. When this news reaches the ears of the village elder, he is breathless.

"M-me," he struggles for breath, "me do not know anything about that. Why me do not know anything? It certainly is...it is" - tumult, treason, he wants to say, but he knows that a village elder cannot spoil a single thing by hurry. The days are strange now. Today you have this one as your ruler, tomorrow you might have a different one. Therefore he does not pronounce the dangerous words. In this stead he says, "It's-eh unprecedented. How large is this Gideon's army?"

"Some say a hundred thousand men; some, only half of that; it won't be less than fifty thousand," he is told.

"What? Fifty thousand men!? the elder forgets even his "eh." "Say to my servants at once that we are coming. Our land calls us, and we follow!"

The elder suddenly has become a true patriot. His land calls him and he follows - if there are fifty thousand men marching before him. Unfortunately, this marching does not become as impressive as expected.

"Your servants are already there!" he is told.

"Is it so-eh?" the elder stretches his speech. It's-eh good, it's a good thing, me too...me too....Our oppressed folks....We-eh should do....It'seh historic hour.... Well, this Gideon...I told you..." Having reached the boiling point, the patriotism of the elder is certainly steaming. Nevertheless, on his way to the spring of Harod, where - so he has been told - Gideon has encamped directly in front of the camp of Midianites, the elder happens to experience a certain adventure that chokes the fire of his patriotism remarkably: there is a large crowd of armed men approaching him - coming back!

"What-eh? Is that war already over?" he asks, quite seriously frightened.

"Oh, this kid of Joash! He is mighty haughty!" comes the answer. "They counted us - thirty-two thousand..."

Aha! the elder thinks. Not fifty, but thirty-two....Well, even then it's a rather large number.

"We were thirty-two thousand men together," continues an elderly man, to whom up to this time the elder has not paid even thus much attention that he would answer his greetings. The man is the poorest in the whole village, an old chatterbox to whom nobody listens. Now, however, his hour has come; the elder himself is listening. "We were ready for the worst," he says with his mouth full. "I was already...well, how do you say it...at the closing of all my accounts. I have a lazy wife. She always has something to do outdoors. My breakfast isn't even served when I get up. And I get up late..."

"All right, all right," says the elder, "how was it with those-eh thousands?"

"Ah, with those-eh thousands-eh?" asks the "diligent" husband, amazed by the discovery of being able to talk in the same manner as the elder. "With those-eh thousands-eh....Well, with those-eh thousands-eh it was like this. I had already forgiven my wife and my children - well, they make my troubles; they are like her mother....Where was I? Oh, yes! I already thought: you will never come back, but nothing to do, if one has to go, well, he should go....Suddenly, you know the youngest of Joash, said: he who is afraid should better go home. Those, he said, I do not need. Well, if-eh he does not need...should we force ourselves upon him? The trouble was we had no sufficient arms too. For instance me - just an ax, and the same has been made blunt by my wife. You know, chief, the women cut more stones...."

The elder cannot stand it any longer. "How many of you left, I am asking you?"

"Well, didn't I tell you? I thought I did. Twenty-two thousand."

So Gideon has only ten-thousand men, thinks the elder. Probably even less, for in this man's counting he trusts as little as in his chattering. But there is one thing clear: a big crowd has been sent home or - they have left themselves. He certainly wouldn't have much use of a man like this Gideon, especially if they lack a sufficient armament. Should I return, the elder thinks. No, when I have come this far, he decides, I'll go and have a look at what is really going on there. But now I will be twice as careful. If the thing isn't safe, it is better to keep off....

When the elder has arrived close enough to the encampment, and when he has parted the branches of a mulberry bush, wanting to observe everything and at the same time to remain unseen himself, he notices - and there could be about ten thousand men indeed - that Gideon has led his army to the spring and orders his men to drink. "Hm-eh," the elder licks his dry lips. He too would like a gulp of water - he too would like to lie down on the grass like lots of the soldiers are doing, not like those rather few ones - oh, those fiddlers! - who just scoop water with their hands as if in a hurry; like dogs, they really lap like dogs, the elder thinks.

Then, however, happens something unexpected.

That guy really has a loud voice, and a big mouth, too, the elder winces, when hearing Gideon's address to his army.

"Men, I watched you when drinking, and the Lord God also watched you. They who drank out of their palm shall remain, and may God remain with them. The rest can go. I don't need you. I said: I don't need you!" he repeats, when some want to say something, to explain, to interpose.

This guy can command, the elder spits, having noticed that he too has turned for departure. No, not yet. He has to see what is going to happen now.

"Count the rest!" Gideon commands when the disregarded are leaving, unwillingly and looking back. An officer counts and the elder counts with him. He knows counting. A village elder should know counting. "Hundred...hundred and ten.... two hundred...three hundred!"

Well, that't but a handful, the elder decides. By that this kid of Joash won't accomplish anything. It's really good that he, the elder, has not been mixed in this affair. Nevertheless, the elder has to admit that Joash has a clever boy indeed. Our folks are coddled, he thinks. They can't even drink without lying down. By all means, it was not a selection. But three hundred - no, it is too little.

Happy that he once more - and in due time - has considered to which side the scales will be weighed, the elder lets the branch of the mulberry bush loose, and as fast as his short feet allow him, tripes home.

*

Well, Joash and his sonny will not escape this time. As a matter of fact, the senior could not be seen there; nevertheless, it is quite impossible that he was not involved. And there is a certain wheat field of Joash that comes close

to the elder's fallow soil. Hmm, it wouldn't be bad....In this case there could even be a new altar built to Baal, he thinks, still in bed, pulling the blanket over his head and sighing full of pleasure: "Eh-m-eh!" He surely should sleep. There will be a hard day tomorrow. But he cannot go to sleep. He still has to go round the new boundaries of his fields in his thoughts. Well, his fields are broad enough now, and that improves his feelings more and more. There is but one trouble, namely, Baal's altar. He cannot find a fitting place for it: in this spot he can't build it - there is a spring; in that spot he cannot either - there is a hill, and he surely would not like climbing up the hill.

Having not found the place for the altar and already wrapping himself into the warm sheets of sleep, the elder suddenly jumps out of his bed as if pulled. All the village hums as an overthrown hive. Women are wailing, children crying, men - if there is not anything better at hand - grasp an ax or a hoe....

"Men, men!" the elder shouts, having run in the courtyard and scrubbing his eyes. "What's it? Where does it burn?"

"It's Gideon!" the men shout in return, "Gideon is pursuing the Midianites!"

"Where? How?" the elder asks, but the men have no time for any further explanations now.

"Wait, I command you!" the village elder shouts with the full authority of his office, having grabbed a man at his robe. "Speak up!"

"We-eh, we-eh! I must go!" It turns out that the grabbed man is he who likes the elder-s manner of speech. But this time the elder does not think about any "ehs."

"Go on! Tell what you know!" he rebukes.

With a woeful look the man follows the lucky ones who are hurrying to persecute the enemy. It seems there is no opportunity of having a warrior's honor to him. What a destiny!

"Tell me, how could Gideon win the battle, having only three hundred men," the elder demands.

"Me-eh don't understand either," the man replies, threatened. "He divided his men into three companies, they say; those three companies from three different directions attacked the camp of the Midianites at night, the men blew their trumpets, they brake in pieces their pitchers that were in their hands and shouted: For the Lord and for Gideon! In a word, they made a noise as at Jericho once. Taken by surprise, the Midianites killed themselves and now, they say, they are fleeing. I must go, maybe me too..."

Hm, thinks the elder, paying no more attention to his unexpected adjutant. This outcome isn't bad either. Gideon will be the hero, and me, the elder - it certainly is very well known - have openly stood on his side. I have witnesses. I went to apply for the acceptance in his army. Joash's fields will remain Joash's property; that is clear now, but there is no need to build an altar for Baal either. If Gideon has won, Baal evidently cannot do anything against him.

"Good!" says the elder and yawning delicately tripes to bed. "Until tomorrow morning there should be considered how we shall hail our heroes."

*

Yes, the fathers have their troubles, and the sons have theirs. And only God knows who makes them more troubles: the Midianites with their tents, oxen and asses or their own braggarts and "wise" elders. With God's help and with a brave heart, however, the fathers as well as the sons can overcome all hardships. And when writing this, I have the feeling as if an old man - the Bible says: an angel would have greeted us, too, with the old greeting: "God's help to you!" He is waiting for our answer. "Sons," he says, "you have forsaken God. Return to God, and He will help you as well as He helped your fathers!"

* * *

HAVE YOU RENEWED?

Beginning with the April issue we will send the monthly Majas Draugs only to the subscribers. If you have not renewed your subscription, do not delay it. Do it at once. Please mention whether you are starting your subscription or you are renewing it.

The sheet of reminding which was inserted in the previous issue certainly was meant only for those who already have not sent their word concerning the renewal to us in the meantime. We kindly beg that you excuse us if we by our reminder have bothered those who already had remembered it themselves. It might happen in one case or other, for unfortunately we are a little bit stuck because of some extra work at present.

The subscription price is the same: $1.50 per year if the paper is supposed to be mailed to you, or $1.00 if you are a bulk subscriber in a group of subscribers not less than ten.

About the received payments, we shall send you a receipt as soon as it will be possible.

For your own good we ask you to send us a word when you have changed your addresses, for we still are receiving a certain amount of the mailed paper back with the mail carrier's note: the addressee does not live here anymore; and please do not hesitate to notify us at once if despite your sent subscription, you do not receive the paper.

MAJAS DRAUGS
The Publishers

* * *

Published by
National Lutheran Council
327 South La Salle Street
Chicago 4, Ill.

For spiritual care of Latvians of Lutheran faith,
recently resettled in the United States.
For information write to the above address,
Attention: Latvian Paper